MAY - 9 1955
MAY 1 6 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly by the Daugavas Vanags. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel.: Virgina 9-7778.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, MAY 7, 1955

LATVIJA AMERIKĀ

35./366. n-rs. SESTDIEN, 1955. GADA 7. MAIJĀ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gallīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — A. Zvēriņš, 102-15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A. Tel. — Virgina 9-7778. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

KURZEMES ATCERES...

VĪRI AIZSTĀVĒJA LATVIEŠU ZEMI, TAUTAS DZĪVĪBU UN KULTŪRU

Desmit gadi ir pagājuši, kopš lielā tumsa pārklāja pēdējo brīvās Latvijas stūriti — Kurzemi. Ir izdziedātas slavas dziesmas, izrunāti lielie cildinājumi, un laiks kā murgains virpulis parāvis un izkaisījis mūs, izbēgušos. Mūsu vārdi, slavinājumi un solījumi pārvērtušies par skabargām mūsu mēlēs. Labāk tos neplemiņēt, vai ja arī — tad tikai bez aizraušanās — jo tas, lūk, ir nelāga patoss, ko ļoti grūti savienot ar plemērošanās reālitātēm un skaitļu tabulām par deportācijām, ko vēl arvien cītīgi lesniedzam virlem, kam mūsu brīvības lietās pieder cerību sūnām apaugušais gala vārds. No lieliem un neprātīgiem vārdiem pēc iespējas jāizvairās, jo mūsu augumi par sīkiem, lai tos panestu, nekaitējot savām laicīgajām ikdienas izdarībām. Bez tam, kāda gan reālitāte ir Kurzemes pazudināšanas stundu saistīt ar mūsu cerību pilno nākotni, kas pat pēc daža garu mūžu pieredzējuša pašu politika domām top ar katru gadu rožaināka... Tā jau laikam ir: Kurzemes cīnītāju kauli jau brangi legulējuši savus kapus un ar zemi saraduši. Kolchozniekl un dzīvi palikušie vergi ielet jaunā paaudzē un tāpat sarod ar savas vergu imperijas plašumu un Kazachstana vai Vorkuta kļūst tiem par tādiem pašiem ģeogrāfiskiem dzīves vietu jēdzieniem kā mums Kalifornija, Argentīna vai Austrālija. Starpība tikai, ka tur cilvēka tiesības un vajadzība pēc tēvzemes tiek sadragāta ar nežēlīgiem diktātoru likumiem, bet te mēs to izsvistam itin viegli un patīkami.

Nelaime ir liela, ja tēvzemes tiesības nespēj sargāt valsts likumi, valdības vīru vārdi un kareivju ieroči, bet posts kļūst pilnīgs tikai tad, ja dzīvu palikušo tautas locekļu sirdis zūd vajadzība pēc tēvzemes, un tie katrs par sevi labprātīgi, atsakās no savu dvēseļu nacionālās neatkarības.

Tā gan nav ierakstīta ne pilsoņu pasēs, ne valsts satversmē, bet kas viņu ir kādreiz Latvijas tautas gara apvāršņos saredzējis un vairāk kā dienišķo maizi iemīlējis, tas neatsacīsies no tās nekad un neparko, un būs stiprs arī bez nevienas citas cerības! Tad arī nevieni vārdi vai solījumi nebūs mūsu augumiem par smagiem, un aizsāktos darbus jau pusceļā neapklās rūsa.

Valentīns Pelēcis

KRITIENS ANGĻU DOMĀŠANĀ

Ar caurmēra tautas domāšanas statistikas palīdzību ir iespējams iepriekš noteikt dažādu vēlēšanu rezultātus. Tā, piemēram, Savienotās Valstīs 1936., 1940. un 1944. gadā statistiķiem ar lielu precizitāti izdevās noteikt nākamos prezidentus. Balstoties uz statistikas precizitāti, lielais Chicago Daily Tribune pirms 1948. gada Sav. Valstu prezidenta vēlēšanu rezultātu paziņošanas jau bija pērkams uz lielu stūriem. Milzu virsraksts iepazīstināja amerikāņus ar jaunu prezidentu: „Dūlijs sakauj Trūmenu!" Liels bija statistiķu un Tribunes pārsteigums, kad uzvarētājs izrādījās Trūmens, par kuru caurmēra tautas domāšana nebija varējusi vienoties ar caurmēra vēlētāju.

Šādas dažreiz precīzas un dažreiz aplamas statistikas rezultāti pašreiz traucē Anglijas ministru prezidenta Īdena miegu. Vēl pagājušā nedēļā varēja domāt, ka konservātīvo uzvara ir pati par sevi saprotama. Vadoties ar statistiķu savāktiem datiem, varēja domāt, ka konservātīvie 26. maija vēlēšanās iegūs vismaz 100 vietu vairākumu Anglijas Apakšnamā. Bet pēdējās nedēļas laikā tautas caurmēra domāšanā ir iestājušās apbrīnojamas pārmaiņas. Pēc pēdējiem datiem Īdena gaidāmais pārākums Apakšnamā jau ir noslīdējis no 100 uz 18 vietām, ar piezīmi, ka Īdens varētu būt ļoti laimīgs, ja viņam izdodas iegūt pašreizējo konservātīvo vairākumu, t. i. augšminētās 18 vietas. Līdzīgs kritiens tautas domāšanā bija manāms arī 1951. gadā vēlēšanu priekšvakarā. Redzot, ka 1955. gada statistika nepatīkami atgādina 1951. gadā piedzīvoto, nav jābrīnās, ja Īdena līdzšinējā pašpārliecība par uzvaru ir saņēmusi pamatīgu belzienu. Īdenam neatliek nekas cits kā tikai turpināt censties pārliecināt Anglijas vēlētājus, ka konservātīvie cīnās par mieru, tāpat kā sociālisti, un vēl mazliet vairāk. Miers ar Padomju Savienību, miers ar komūnistu Ķīnu, miers ar visiem, miers visur. Visa Anglijas vēlēšanu propaganda karājas piesieta liela miera balona galā. Tikmēr, kamēr miers var tikt panākts ar runāšanu dažādās konferencēs, Anglija ir gatava miera labā cīnīties visiem spēkiem.

ATRASTA IZEJA GLOBĀLĀS ORGANIZĀCIJAS LIETĀ

ALAs 4. KONGRESS ŅUJORKĀ

99 delegāti no dažādām ASV malām bija pulcējušies Ņujorkā Amerikas latviešu apvienības ceturtajā gadskārtējā kongresā, kas notika 29. un 30. aprīlī un 1. maijā. Vistālāko ceļu bija mērojuši 3 delegāti no Kalifornijas. Bija ieradušies arī no Čikāgas, Milvokiem un citiem latviešu centriem ASV vidienā, bet daudzas attālākās organizācijas bija izraudzījušas par saviem pārstāvjiem Ņujorkā dzīvojošos tautiešus. Daži delegāti bija divu mandatu turētāji un tādēļ iznāca tā, ka 99 delegātiem bija 106 mandāti.

Kongresu ievadīja svētbrīdis, ko noturēja archibīskapa vietnieks prāv. J. Kuilītis. Svētbrīža noslēgumā Ludmilla Sepe nodziedāja Jurjāna Dievs, Tevi lūdzam (pie klavierēm A. Bērzkalns). Pēc oficiālās atklāšanas Sepe iepriecināja kongresa dalībniekus vēl ar dažām dziesmām.

Kongresu apsveica sūtnis prof. A. Spekke. Viņš atgādināja nelaikā sūtņa J. Feldmaņa vārdus ALAs dibināšanas kongresā pirms 5 gadiem: „Pārliecināt viens otru mēs nevaram, bet saprasties varam." Sūtnis aicināja saprasties arī tagad. „Latvieši ASV ir iekarojuši sev labu slavu," teica sūtnis. „Etniskajām grupām, kas izmanto savas iespējas, šeit labākas izredzes nekā tām grupām, kas aizmirst vakardienu. Latviešu cilvēkam ir raksturīga iniciātīva un izturība. Mums jākoncentrē savi spēki un jāizlieto tie ekonomiski. Starptautiskā laukā komūnisti pēdējā laikā cietuši dažus zaudējumus, kādēļ mainījuši taktiku. Tas mūs spiež būt uzmanīgiem." Sūtņa runa noslēdzās ar koņģi nodziedātu valsts himnu.

Kongresu vēl apsveica Ņujorkas latviešu organizāciju padomes prsēdis prof. P. Stars. Igaunijas ģenerālkonsuls J. Kaivs, Lietuvas ģenerālkonsuls J. Bu[illegible] nacionālās komitejas priekšsēdis prof. J. Vasars, LKB priekšsēža v. i. A. Blodnieks, Amerikas lietuviešu padomes pārstāve M. Kižis, Zviedrijas LCP priekšsēdis prof. J. Vārsbergs, (kas neson ieradies no Zviedrijas Amerikā apciemot piederīgos), Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes priekšsēdis K. Sventeckis u. c. Kongress pieņēma informācijas biroja vadītāja A. Bērziņa izstrādāto vēstījumu latviešiem dzimtenē, kuŗu noraidīs Amerikas Balss.

KULTURAS FONDA BALVAS

Tāpat kā iepriekšējos gados, Kultūras fonda valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš ziņoja kongresam par Kultūras fonda piešķirtām goda balvām, par ko jau sniedzām ziņas iepr. LA numurā.

Teātŗa mākslā goda balvai paredzēto naudu izlietos oriģinālluģu sacensībai, kas noslēgsies 1956. g. 1. janvārī. Noteikumus izstrādās drīzumā, paredzētas vairākas godalgas kopsummā par $750.00.

Bez tam Kultūras fonds piešķīra sekojošus pabalstus: 25 eksemplāru Ceļa Zīmes gada abonementam 170 dol.; 2 kompl. Tautas Dziesmu pilnais izdevums — 120 dol.; 10 eks. Latvian Literature iegādei — 90 dol.; 15 kompl. Mīlenbacha un Endzelīna vārdnīcas iegādei $175; kā aizdevumu skaņu plašu otrai serijai $300; Mūzikas krātuves darbu uzsākšanai $100; latviešu bibliogrāfijas sastādīšanai un izdošanai 250 dol.; Augustdorfas latviešu ģimnazijai 500; skautu žurnālam Ugunskurs $75.00; jaunatnes vadītāju kursiem $200.00.

Balvām un pabalstiem Kultūras fonds šogad piešķīris 6000 dol., kas ir vairāk kā iepriekšējos gados.

ALAs DARBIBA PĒDĒJĀ GADĀ

Kongresa prezidijā ievēlēja prof. P. Lejiņu par priekšsēdi un par vicepriekšsēžiem — prof. J. Laimiņu, ģen. J. Lavenieku un prof. P. Starcu. Par sekretāriem — D. Rudzīti, K. Sventecki un Janovsku.

Darbības gada pārskatu sniedza P. Lejiņš ALAā iestājušās 164 organizācijas (to skaitā apm. 10 palikušas neaktīvas). Bez tam vēl kādas 30 organizācijas uztur dzīvus sakarus ar ALAu, bet oficiāli tajā nav iestājušās. Biedru naudā šogad ienācis apmēram par 1000 dolaru mazāk. Pagājušā gadā uz 1. martu bija ienācis 6.532 dol., bet šogad tikai 5.400 dol. Apm. 1000 biedru atbrīvoti no biedru naudas. Ienākumu kopsumma šogad ir augstāka. Kamēr pagājušā gadā bija ienācis 23.000 dolaru, šogad ienācis 27.000 (to skaitā 6.600 dol. atlikums no iepr. gada). Lielu darbu veicis sekretariāts: izsūtīts 12.000 vēst. Atsevišķo biroju darbības pārskati delegātiem jau izsūtīti iepriekš.

(Nobeigums 8. lpp.)

Bao Dai liktenis amerikāņu rokās

Saigonā. — Dienvidvietnamas valdība gatavojas liela nacionālpolitiska kongresa sasaukšanai, lai izšķirtos par agrākā imperātora Bao Dai likteni. Kaut gan revolūcionārā komiteja viņu ir jau atcēlusi, Sav. Valstis šo atcelšanu vēl līdz šim nav atzinušas. Ministru prezidents Diems līdz ar to ir nonācis visai delikātā situācijā. Kongresam sākoties, būs jāizlemj, vai Bao Dai tiks atcelts no sava līdzšinējā valsts galvas amata vai ne. Bet, kā lai Diems atbalsta vienu vai otru novirzienu, ja viņš nezina, kādu stāvokli ieņems ASV.

...UN ĢIMENES DIENĀ

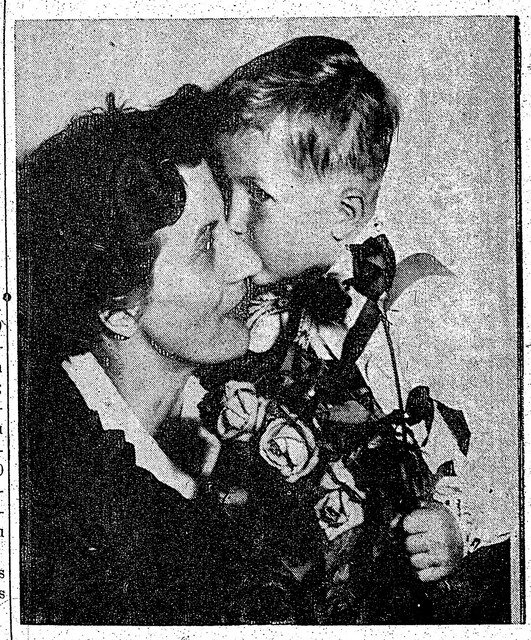

Ģimenes dienā, ko atzīmē visa brīvā pasaule, arī tūkstošiem latviešu zēnu un meiteņu apsveic katrs savu māmuļu un tēvu, tāpat kā mazais Māris Toronto, Kanadā, iepriecinādams savu māmiņu ar skūpstu un rožu pušķi. J. Kreļļa uzņ.

KOMŪNISTU BAIĻU DRUDZIS DIENVIDVIETNAMĀ

Sav. Valstu valdība ar satraukumu vēro notikumu gaitu Dienvidvietnamā un baidās, ka revolūcionārās komitejas priekšgalā ar laiku varētu izvirzīties pēkšņi aktīvi kļuvušie komūnisti. Revolūcionārās komitejas vadītājs, ministru prezidents Ngo Dinh Diems līdz šim vēl nav akceptējis komitejas programmu.

Saigonā. — Dienvidvietnamā vēl joprojām karo. Galvaspilsētā Saigonā ministru prezidentam Diemam jau ir izdevies iztīrīt ienaidnieka galvenās vienības un smagākās kaujas pašreiz notiek pilsētas tuvākā apkārtnē. Kādas cīņas laikā ienaidnieka ugunī tika nogalināts vietnamiešu ģenerālis Trinh Minh Tais, kas Dienvidvietnamas nemieru sākumā atradās Kao Dai reliģiskā novirziena armijas vadībā, bet vēlāk pieslējās ministru prezidentam Diemam. Ģen. Tais vēl bija tikai trīsdesmito gadu sākumā, bet viņu jau labi pazina kā franču, tā vietminiešu komūnisti. Pret frančiem ģen. Tais cīnījās 1953. gadā, kad kādas terrora organizācijas priekšgalā izdarīja neskaitāmus sprāgstbumbu uzbrukumus Saigonas ielās. Indoķīnas kara laikā kritušais ģenerālis cīnījās pret komūnistiem. Bandungas konferencē Tais pārstāvēja Dienvidvietnamu, kamēr nesenās revolūcijas laikā bija viens no karstākajiem valsts galvas Bao Dai gāžējiem.

Pēc konferences Vašingtonā ar Sav. Valstu prezidentu Eizenhaueru un ārlietu ministru. Dallesu Saigonā ieradās prezidenta speciālvēstnieks ģen. Kollins. Amerikāņu ģenerāļa pirmie iespaidi Saigonā pēc pēdējās ielu iztīrīšanas no nemiernieku bandām bija visai drūmi. Jo sevišķi ģen. Kollinsu uztrauc divu Dienvidvietnamā plaši pazīstamu komūnistu pēkšņa uzpeldēšana revolūcionāru komitejā. Kaut arī Dienvidvietnamas valdība šo pēkšņo komūnistu parādīšanos neieskata par zīmīgu, zīmīgs tomēr ir fakts, ka ministru prezidents Diems vēl līdz šim nav pieņēmis revolūcionārās komitejas izstrādāto programmu.

Sakarā ar ģen. Kollinsa ziņojumiem Vašingtonas politiķi baidās, ka komūnistu parādīšanās Dienvidvietnamas revolūcionārā padomē varētu nozīmēt lielākas komūnistu infiltrācijas sākumu, kas jaunākā gadījumā varētu beigties ar komūnistu uzvaru.

AUSTRIJĀ GAIDA BRĪVĪBU

Sarunas 4 „sabiedroto" sūtņu un Austrijas ārlietu ministra starpā rit pilnā gaitā un ir iemesls domāt, ka lielvalstu ārlietu ministru konference Austrijas miera līguma parakstīšanai vairs nav tālu.

Austrijā ir iestājies pavasaris, un maija atnākšana tam nebūt nav vienīgais iemesls. Padomju Savienības karaspēks gatavojas izvākties no Austrijas territorijas! Cik daudz būs ko berzt un mazgāt... bet tas būs to vērts!

Austrieši ar saviem diplomātiskiem panākumiem var justies ļoti apmierināti. Vienā otrā vietā krievi ir solījuši vairāk, nekā austrieši bija uzdrīkstējušies cerēt. Padomju Savienība pievienojas Donavas kuģniecības atjaunošanai, Austrija dabūs atpakaļ arī savus naftas laukus. Arī to sākumā necerēja. Bet visam labam ir sava ļaunā puse. Austrija jau tagad var sākt domāt par sava budžeta sabalansēšanu — pašreiz tas atgādina fizisku neiespējamību. Okupācijai beidzoties, Austrijas valsts kasei tiks atrauti gadā apmēram 60 milj. dolaru, ko tā ieņēma par okupācijas karaspēka uzturēšanu. Otrkārt, Austrijai jāorganizē pašai sava armija un ar steigu jāķeŗas pie Padomju Savienības nopiclinātās rūpniecības atjaunošanas. Domā, kā arī tas varētu prasīt kopsummā 60 milj dol. gadā. Austrijas ierobežotajiem ienākumiem tie ir lieli izdevumi... Bet kas gan tas ir, salīdzinot ar neatkarību!

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS JAUNĀ VALDE

1. rindā no kr.: A. Bērziņš, E. Freivalds, pr-dis P. Lejiņš, D. Maļinovskis, 2. r.: ģenerālsekr. B. Albats, G. Meierovics, A. Udris, A. Puķīte, V. Klīve. Iztrūkst E. Gailens. Foto J. Princis

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

LIKTENIS PIEVEICA VARONUS

8. MAIJA 10 GADU ATCEREI

Laiks dzledina brūces un atmiņas novada aizmirstības ēnā... Un tomēr tautu dzīvē ir lieli un izšķirēji notikumi, kurus visuvarenais laiks nespēj izdzēst ne no vēstures lapām, nedz arī no cilvēku sirdīm un atmiņas, kamēr vien tautas dzīvo. Īpaši mlermīlīgajām tautām, kas laikmetu pagriezienos nonāk svešinieku jūgā, šo nezūdīgo atmiņu ir daudz, jo cīņā par neatkarību tās parasti pārdzīvo drāmatiskus cēlienus izstalgājot garu gadu asiņainus ceļus. Pie šādām tautām piederam arī mēs. Gadsimtu galtās katrs akmens Latvijas celmalās bijis lieciniek mūsu vīru drošajam solim kritiskajos brīžos. Katru šādu soli vadījis latvieša lepnums un dziļa pienākuma apziņa pret savu tautu un zemi. Viens no traģiskākajiem posmiem mūsu jaunlaiku vēsturē, kad vīri un jaunekļi pierādīja izcilu drosmi un nesalaužamu apņēmšanos, ir cīņas Kurzemes cietoksnī, kuru 10 gadu atceret veltītas šīs rindas.

Ne tikai skaudras atmiņas, bet visvairāk dziļu un sāpīgu brūci tautas dvēselē atstājis šis izmisīgo cīņu īsais laikmets. Svešās tautas cīņā par hegemoniju Eiropā un visā pasaulē samina mūsu ziedošo zemi kara dubļos un asinīs. Mums nebija izvēles: Kremļa varmāku mērķtiecīgi ievadīto latviešu tautas iznīcināšanu mums bija cerības apturēt un novērst ar ieroču varu. Tāpēc vīri stājās leģionos, kuri izcīnīja smagas un varonīgas kaujas svešos kara laukos un uz pašu zemes. Bet kara dievs, sabledroto mudināts, nostājās sarkano pasaules lekarotāju pusē un — arī mēs bijām zaudētāji.

Un tā pirms 10 gadiem, kad uz sagrautās Lielvācijas drupām sāka jau apkļaut kara trokšņi, kārta tuvojās arī Kurzemes cietoksnim, kur vīri nesa Latvijai nolemto krustu. Bet vīri to nenojauta: viņu mērķis bija liels — tautas dzīvības, kultūras un mantas paglābšana no komūnistu postīt kūrajām rokām. Viņu prāti un miesas spēki Latvijas pēdējā pamalē bija lesalstīti cīņā uz dzīvību un nāvi, un — laika tecējums šķita apstājies. Tie, kam lemts bija kaujās krist, mira — lai dzīvotu tauta, un dzīvie — tlecēja uzvarai.

Bet pienāca 7. maija nakts: Latvijas padebešos vēl blāzmoja kara kāvi, drebēja un dunēja zeme — uzvara kaujā pret milzīgo pārspēku vēl nebija izcīnīta. Un šīmī jauno nojautu nakti pie Kurzemes cietokšņa cerību valņa pienāca tautas liktenis... To sūtīja sabiedrotie — ar uzdevumu atbruņot Cerību zemes brīvības sargus, lai atdotu Staļina pulkiem to, kas vēl piederēja tautai. Tā arī notika: 8. maijā mūs piespieda nolikt ieročus. Liktenis pieveica varoņus...

Ar šo dienu sākās latviešu tautas moku ceļš, ko pavēra mūsu kristīgie brāļi, 7. maijā parakstot pazemojošo piespiedu kapitulācijas līgumu. Ar šo pašu dienu sākās arī bēgļu trimdas ceļš, kas tūkstošus latviešu aizveda arvien tālāk no tēvzemes un izkaisīja pa visas pasaules malu malām.

Jau pagājuši 10 gadi. Laiks nemitīgi plūdis pāri Kurzemei, aizberot asinis mērcētos cīņu grāvjus un granātu izrautās bedres; laiks centies iznīcināt kritušo varoņu kapu vietas, kuras tautai aizllegts apkopt; laiks aizvadījis tūkstošiem brīvi dzīvot tiesīgo latviešu uz Sibirijas katorgu un jaunlešnus uz Vidusāzijas stepēm. Taču dziļo brūci tautas dvēselē laiks 10 gados nav spējis ne dzidēt, nedz apārstēt: tā smeldzīgi sāp un sāpēs tik ilgi, kamēr vien tauta tiks spiesta iet Maskavas komūnistu dzelonstiepļu iežogoto iznīcības ceļu!

Un tik ilgi, kamēr mūsu krūtīs asiņos šī dziļā brūce, mums netrūks plenākuma apziņas un cīņas spara atgūt savu valsti un atbrīvot tautu. Ja tagad vēl, komūnistu mānīta, brīvā cilvēce iet maldu ceļus, tas nenozīmē, ka viss jau pagalam. Rietumu un Austrumu sociālie un ekonomiskie faktori tā samezglojuši starptautiskās politikas pavedienus, ka pie konferenču galdiem tos vairs neatrisināt. Bet dzīvei, neatkarīgi no politiķu kombinācijām, viņu pārgalvības vai vieglprātības, ir nenoraidāma prasība atjaunot dabisko stāvokli pasaules tautu sadzīvē. Lūzums nāks, un tiesiskās atziņas, kas dziļi lesakņojušās brīvajās tautās, šo norisi veicinās.

Un uz šo brīdi mums jāgatavojas neatlaidīgi — garīgi un fiziski. Mums nepārtraukti jāstiprinās pašiem un jāsagatavo savi dēli īsto cīņu atsākt tur, kur uzsūtītais liktenis mums izņēma ieročus no rokām — Kurzemes krastā!

J. VĪTOLS

Tālavieti Pēteri Hartmani un Helgu Garumsoni 30. aprīlī salaulāja māc. A. Briedis sv. Trīsvienības baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis

Laimīgā mūmiņa Olga Rupmere ģimenes dienā savu bērnu vidū. No kr.: Baiba, Jānis, Māris, Aija, Ilze. J. Kreiļa uzņ.

Almu Pešiku un Arturu Ozoliņu 30. aprīlī salaulāja māc. A. Lūsis sv. Jāņa baznīcā Toronto. Foto A. Jānītis

Sestdienas ģimnazija

Jau otro gadu ar labiem panākumiem Toronto darbojas latviešu Sestdienas ģimnazija, kas noorganizēta pie Toronto latviešu tautas augstskolas. Šogad ģimnazijai ir pirmā un otrā klase; pirmajā klasē mācās 13, bet otrā 22 audzēkņi; nākošajā mācības gadā būs jau trīs klases, jo paredzams, no pamatskolas ģimnazijā iestāsies ap 20 audzēkņu. Tuvojas mācības gada noslēgums un pārbaudījumi, kas šogad ir tikai otrai klasei Latvijas ģeografijā. Latviešu ģimnazijā māca Latvijas ģeografiju, Latvijas vēsturi un latviešu valodu. Ģimnazijā pārbaudījumi ir mutes vārdos. Eksāminācijas komisijā būs ģimnazijas direktors prof. V. Burkēvics, skolu daļas vadītājs J. Mežaks un skolotāja V. Slaviešа. Mācības noslēgsies 14. maijā, bet pārbaudījums otrai klasei Latvijas ģeografijā būs 21. maijā. Pirmai klasei pārbaudījumu nav, jo Latvijas vēsturi beidz tikai trešajā un latviešu valodu 4. klasē.

Toronto latviešu ģimnazijas mācības gada noslēguma vakars notiks piektdien, 29. maijā plkst. 6 vakarā sv. Andreja baznīcas zālē. Angelika Gailīte referēs par Annu Brigaderi. Referātam sekos A. Brigaderes pasaku lugas — Maija un Paija pirmā tēlojuma uzvedums. Tēlotāji būs paši audzēkņi. Režiju vada bij. Latvijas Nacionālā teātra aktrise Milda Bērziņa. Dekorācijas dos Toronto latviešu nacionālais teātris. Pēc izrādes dejas un rotaļas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Hamiltonā
Latvijas Amerikā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont. Tel. 8-3247

LATVIEŠU VIDŪ NAV KULTŪRAS NIHILISTU

II

BRIVIBAS CEĻS

Sūtņa novēlējumam sekoja prof. Dr. phil. Jāņa Siliņa referāts. Saslimšanas dēļ referents nebija varējis uz sēdi ierasties. Viņa referātu nolasīja Ilga Liepa. Referāta pamatā bija pārdomas par cilvēka brīvības problēmu. Dabzinātniskā skatījumā cilvēks parādās kā animālistiska būtne un kā tāda var iztikt bez brīvības. Humānistiskā izpratnē cilvēks ir būte ar dvēseli un viņa dzīves un rīcības norises notiek brīvības perspektīvā. Vienpusīgais individuālisms prasa brīvību tikai sev. Kollektīvās brīvības ideja — kollektīvam. Bet brīvības ideja prezumē nojautu par taisnību. Ja brīvība kā akla patvaļa ved chaosā un tukšumā, tad pozitīvā uztverē tā ir mērķtiecīgs pašdarbības akts, kas nokārto subjektivo dzīves formu objektīvās kultūras ietvaros.

Senie grieķi cilvēka augšanu nostādīja prāta apgaismē (pārvarēt dziņas netraucētai prāta aktivitātei), viņu pamatdoma bija, ka brīvība ir gudra — brīvs ir gudrais, dzīvodams bezkaislīgā mierā (transcendents moments!). Mūsu laikos arvien vairāk transcendento momentu noliedz. Tāpēc arvien vairāk pieķeršanās vai nu galējam individuālismam — grūmājam konsekvencēm vai arī radikālajam kollektīvismam. Abi tie humānistiskā izpratnē ir nihilistiski. Bet chaoss un tukšums ir luciferisma pamatiezīme. Ir sākums zīmēm par negātīvā luciferisma iestāšanos. Luciferisms sabiedriskā izpratnē iezīmējas kā dievības nocelšana zemes virsū: vadoņu un dominējošās partijas virsotņu pielūgšanas kults. Tas ved uz totālu kollektīvismu. Luciferiskais individuālā izpratnē ir pozitīvā individuālisma noliegšanas akts. Individs no "gudrā" grieķu izpratnē ir tapis par "stipro vīru". Arī "stiprais vīrs" grib nocelt debesis zemes virsū — dievišķo aizstāt ar cilvēcīgo un rezultātā tāpat noved pie nihilisma pa to pašu luciferisko ceļu. Vientuļajam individam palīek divi ceļi (un kuŗš no mums nav sevī vientuļš!) — vai nu liet ūdeni uz kollektīvisma dzirnavām un neizbēgami nonākt nihilismā vai arī ieiet mistiskās ekstāzes ceļā un pa to nonākt — sabiedriskā tuksnesī.

Cilvēka dvēseles vērtības ir tiekšme un prasība pēc brīvības, kas neatņem atbildības saistību pret sabiedrību, bet arī neliek uzņemt ne totālā kollektīvisma, nedz kāda vadoņa vai partijas "stiprā vīra" jūgu uz sava kakla. **Atbildības saistība ir brīvības idejas pamatā kā pati augstākā iezīme.** Tā sakņojas sirds gudrībā un nāk no augšienes. Ne kollektīvs vai kollektīva "stiprais vīrs" to dod un nosaka.

VALSTS IDEJU KRIZE

Prof. Lotars Šulcs referēja par meklējumiem pēc labākas valsts iekārtas valsts idejas krizes laikmetā, kas ir skaidri saskatāms šodien. Politiskā zinātne konstatē 4 novadus, kādos parādās valsts idejas krize. Tie attiecas uz valsts formu, parlamenta stāvokli valstī, politisko partiju stāvokli valstī un federālās idejas iedzīvināšanos starptautiskā dzīvē. Valsts formas jautājumos ir gandrīz vienādi stipri tiklab aizstāvji kā pretinieki šādām trim valsts formām: konstitucionālai monarchijai, demokratiskai republikai un autoritārai varai. Par parlamentāro iekārtu valstī tagad politiskā zinātne ir jau skaidrībā, ka šai iekārtai ir trīs lieli trūkumi: 1. nestabila izpildvara — valdības, 2. pārmērīgi liels partiju skaits un 3. tiesu iestāžu padotība politiskiem iestādījumiem. Pēc Otrā pasaules kara parlamentārās valstis vairs neuzrāda to pašu valsts formas tipu, kāds tas bija 30-os gados. Tagad jau diezgan skaidri saredzamas kontūras jaunai parlamentārai demokratijai, ko varētu nosaukt par sintetisku parlamentāru demokratiju. Tās iezīmes ir tādas, ka tā vispirms cenšas panākt stabilu izpildvaru, atdodot valdības iecelšanu tautas vēlēta prezidenta rokās. Šo pārmaiņu ir izraisījuši pastāvīgie draudi no austrumiem. Tiem pretoties var tikai valsts ar stabilu valdību. Otrkārt, parlamenta vara — tiklab tiesīgā, kā patvaļīgā — tiek ierobežotu ar atsevišķiem tiesām, kā tas ir ASV. Pat klasiskajā parlamenta zemē Francijā tagad grib iedzīvināt šo amerikānisko principu. Tas arvien vairāk gūst simpatijas, bet vēl nekur nav īsti atrisināts.

Valsts idejas krize ir skārusi visas politiskās dzīves nozares, bet jaunā valsts vēl ir tikai kontūrās. Tās norāda, ka jaunā valsts būs stabila sintetiska demokratija ar samazinātu parlamentāro patvaļu, lai tā iegūtu lielāku nodrošinājumu pret briesmām no austrumiem.

ASOCIĀCIJAS VALDES ZIŅOJUMS

Dr. phil. P. Norvilis, ALHZA sekretārs, sniedza ziņojumu par asociācijas nodibināšanos un attīstību kopš 1954. gada 4. aprīļa līdz šim. ALHZA ir 1948. gadā Vācijā nodibinātās Latviešu humanitāro zinātņu asociācijas darba pārņēmēja un turpinātāja. ASV atrodas tagad gandrīz puse no trimdā esošiem humanitāro zinātņu darbiniekiem. Tagad tie apvienojas savā profesionālā organizācijā. Latviešu humanitāro zinātņu darbiniekiem iekļaušanās ASV vidē ir grūtāka un sarežģītāka nekā citu profesiju darbiniekiem. Vairums no tiem vēl tagad strādā nepiemērotu maizes darbu. Savā nozarē ievērojamus veikumus parādījuši laimīgi vienkopus Čikāgā novietojušies baltu filologi, bet arī tikai ar savu pašaizliedzību un saliedētu kopdarbu.

ALHZA pagaidu valdē darbojas par priekšsēdi prof. J. Siliņš, bet par locekļiem doc. Dr. R. Drillis, doc. O. Rudovska, mag. hist. V. Kalniņš un Dr. P. Norvilis. Ir atrisināts organizācijas statūtu jautājums, ievērojot tiklāb tās problēmas, ko rada zinātņu dažādība, kā arī tās, kas jāpārvar territoriālās izkliedes dēļ. Ir paredzētas neklātienes pilnsapulces, kas noturamas korrespondences ceļā. Par organizācijas kārtējiem biedriem var būt latviešu humanitāristi, ar attiecīgu pabeigtu akadēmisku izglītību vai arī ar atzīstamu zinātnisku kompetenci. Jau ir apvienojušies daudzi L. Ū. mācības spēki, akadēmiski izglītotie latviešu humanitāristi un ārpus Latvijas izglītību ieguvušie humanitāro zinātņu darbinieki.

(Nobeigums 3. lapp.)

KANADĀ TORONTO

● Agronomu biedrības pilnsapulce notiks 15. maijā plkst. 2 dienā sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā: 1. Sapulces vadības vēlēšanas, 2. Iepriekšējās gadskārtējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana, 3. Valdes un revīzijas komisijas ziņojumi, 4. Darbības plāns un budžets 1955. gadam, 5. Dārzkopības sekcijas instrukcijas apstiprināšana, 6. Valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas, 7. Dažādi jautājumi un priekšlikumi.

● Latviešu YMCAs biedru pilnsapulce notiks ceturtdien, 12. maijā, plkst. 8.00 vakarā. Centrālā YMCA Darba kārtībā: 1. Roberta Plūmes referāts: Latviešu sporta atmoda, pirmās latviskās sporta organizācijas un latviešu sportistu sasniegumi pirms Pirmā pasaules kara. 2. Sapulces vadības vēlēšanas. 3. Iepriekšējās gada sapulces protokola pieņemšana. 4. Valdes un revīzijas komisijas ziņojumi. 5. Darbības plāns un budžets. 6. Valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. 7. Dažādi jautājumi un priekšlikumi.

● Otrdien, 17. maijā, plkst. 7.30 vakarā TLB telpās, 198 Osler St. notiks Latviešu būvniecības uzņēmēju apvienības gada sapulce.

● Sestdien, 30. aprīlī, mācītājs A. Lūsis sv. Jāņa baznīcā salaulāja Artūru Ozoliņu ar Almu Pešeku, mācītājs A. Briedis sv. Trīsvienības baznīcā salaulāja Pēteri Hartmani ar Helgu Garumsoni.

● Pirmdien, 2. maijā, J. Benjamiņa filmu laboratorijas telpās iniciātors — DV Športa kluba priekšsēdis R. Kadiķis bija aicinājis kopā organizāciju pārstāvjus, lai apspriestu jautājumu par Kanadas latviešu basketbola vienības piedalīšanos latviešu Eiropas meistarsacīkstēs un turneju uz Franciju un citur. Apspriede pieņēma pozitīvu lēmumu un daļa no klātesošiem organizāciju pārstāvjiem uzņēmās Eiropas basketbola turnejas organizācijas komitejā attiecīgos pienākumus. Komitejas priekšsēža pienākumus uzņēmās J. Benjāmiņa kundze, prosēža vietnieka un turnejas organizātora pienākumus R. Kadiķis, sekreātra: V. Maleiko LKKCK, līdzekļu sagādes projektu apņēmās izstrādāt DV KV pārstāvis J. Treijs, bet par informāciju rūpēsies trimdas Sporta redaktors G. Gubiņš.

● Saulaines pārvalde laipni aicina visus draudzes locekļus un labvēļus, kam rūp Saulaines apkārtnes izdaiļošana un apkopšana, ierasties sestdien, 7. maijā Saulainē uz talku. Šai dienā ar buldozeru palīdzību tiks notīrīti plūdu laikā ar kokiem un smiltīm apbērtie laukumi, salaboti ceļi, deju grīda utt. Ieteicams līdz ņemt lāpstas un cirvjus; tā kā pirms šo plūdu postījumu novēršanas nometnošana Saulainē un apkārtnē nav iespējama, pārvalde cer, ka talcinieki ieradīsies kuplā skaitā.

● Sestdien, 7. maijā, TLB Drāmatiskais ansamblis atzīmēs savas darbības trešos gada svētkus, pulcējoties slēgtā sadraudzības vakarā ar nedaudziem viesiem TLB telpās, lai atcerētos paveikto un aprieciātos pēc nobeigtā darba cēliena. Visus šos trīs gadus ansambļa darbību ar lielu enerģiju un neatlaidību vadījusi un veicinājusi H. Mangale, ziedodama šim pienākumam daudz sava brīvā laika.

Ar savu pēdējo iestudējumu — Maldu Mildas sapņojumu — teātris 14. maijā viesosies Hamiltonā, bet pēc tam ķersies pie Minchhausena precību iestudēšanas.

● Ģimenes dienas sarīkojums, ko bija organizējusi TLB sestdienas skola, jaukajā svētdienas saulē izvērtās par gaiša prieka dienu. Skolas zāle bija greznota pusplaukušiem bērzu zariem, pavasarīgiem ziediem un zaļumiem, un jauks bija brīdis, kad, savas klases audzinātāju pavadīti, zālē ienāca bērni ziediem rokās, ar kuriem tie apsveica savus vecākus. Sarīkojumu ievadīja korālis un māc. A. Lūša svētruna, kurā mācītājs tēloja mātes lielo mīlestību un bērnu mīlestības parādu vecākiem. Svētrunai sekoja skolas audz. priekšnesumi — deklamācijas, dziesmas, dejas un dziesmu spēle Dārzniece, kas bija sevišķi labi izdevusies.

● LNAK centrālā bibliotēka sv. Andreja baznīcas telpās Toronto, vasaras mēnešos būs atvērta tikai trešdienās no plkst. 6—8 vakarā. Kam minētā laikā grāmatas nodot nebūtu iespējams, tie lūgti par nodošanas laiku iepriekš sazināties ar bibliotēkāri Ainu Hovels, tel. — GL 7941.

MONTREALĀ

Māc. H. Kušils 9. aprīlī kristījis: Zitu Ozolu, Ilmāra un Veltas meitiņu. 24. aprīlī Imantu — Voldemāru Krūmiņu, Alfrēda un Emīlijas dēlu.

Laulājis 23. aprīlī Imantu Trusi ar Renāti Kārkli.

BRAMPTONĀ

● Sestdien, 30. aprīlī, Bramptonas latviešu jaunatnes pulciņš Liesma bija rīkojis gada darbības atceri. Koncerta daļā uzstājās paši jaunieši — pulciņa dalībnieki. Dziedāja meiteņu trio un jauniešu kvartets. Dziesmu iestudēšanai bija veltīts daudz pūļu un izpildījums atstāja labu iespaidu. Arī tautas dejas dejoja paši pulciņa dalībnieki tautas tērpos.

Tautas dejām sekoja saviesīga dzīve, dejas priekiem varēja nodoties visi vakara dalībnieki. Bez bramptoniešiem bija daudz viesu arī no Toronto un citurienes.

J. R.

NIAGARĀ

● Niagaras ev.-lut. draudzē 1. maijā, mazajā 1825. gadā celtajā sv. Jāņa bazniciņā, tāiu ārā no pilsētas centra trokšņiem un burzmas, māc. V. Šēfers šogad kā pirmais starp latviešu mācītājiem iesāka jaunatnes iesvēti Kanadā.

Pirmoreiz šai baznīcā noturēto dievkalpojumu laikā, lai varētu uzņemt visus dievlūdzējus baznīcā, draudzes priekšnieks ierādīja vietas arī dievnama balkonā. Abi iesvētāmie: Dagnija Treijere un Jānis Strautnieks, labi pazīstami sabiedriskajā dzīvē ar savu rosīgo darbošanos jaunatnes pulciņā, tautas deju grupā, mazpulkā un sporta laukumā, tāpēc draugu, apsveicēju ar ziediem bija tik daudz, ka iesvētītajiem tos bija grūti saturēt rokās. Garu ceļu bija mērojis Kanadas mazpulku vad., agr. V. Uiska, lai apsveiktu Niagāras ilggadīgo mazpulka valdes locekli Dagniju Treijeri.

HAMILTONĀ

● Pateicības dievkalpojumā Hamiltonas Trīsvienības baznīcā, sakarā ar māc. E. Pavasara 25 gadu darbības atceri, spredīķi teica māc. A. Voitkus no Kristus draudzes, bet lūgšanu — prof. Felikss Treuss no Nujorkas, kas piedalījās arī māc. E. Pavasara ordinācijā pirms 25 gadiem Valmieras baznīcā. Liturģiju vadīja māc. A. Lūsis no Toronto. Pēc dievkalpojuma draudzes padomes pr-ka dzīvoklī uz kafiju pulcējās draudzes padomes un dāmu komitejas locekļi, kur mācītājam - jubilāram pasniedza dāvanu — zelta rokas pulksteni.

● Hamiltonas latviešu saime sveic savā vidū Bruno Dombrovski ar kundzi, kas 2. maijā Hamiltonā ieradās no Anglijas.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

KANTĀTES KURZEMES KAREIVIM

Saīsinātu atkārtojumu autora — komp. T. Keniņa vadībā, 1. ev.-lut. latv. draudzes koŗa un solistu E. Sedliņas un P. Geistauta izpildījumā varēsim noklausīties sestdien, 8. maijā, plkst. 4 pp. sv. Jāņa baznīcā, Kurzemes 10 gadu krīšanas piemiņas svētbrīdī ar koncertu. Kantāti nākošajā gadā ar savu kori un solistiem uzvedīs arī Teodors Reiters Stokholmā, bet Melburnā to Kultūras dienu sarīkojumā decembrī atskaņos Melburnas latviešu koris dir. Metas Vīgneres vadībā.

Koristi, solisti un piemiņas koncerta rīkotāji — DV Toronto nod. un sv. Jāņa draudze — cer, ka šī nozīmīgā diena un svinīgais sarīkojums spēs pulcināt pilnu baznīcu, lai svētcerē brīdī pakavētos atmiņās pie dzimtenē palikušajiem tuviniekiem un mūsu karavīru varoņīgajām cīņām, kas palika neuzvarēti Kurzemes cietoksnī.

Koncertā piedalīsies arī vīru koŗa Viesturs Toronto nod. dir. V. Rundāna vadībā, ar solo dziedājumiem E. Sedliņa un P. Geistauts, bet pie ērģelēm būs E. Timermane-Ozola. Isu svētrunu teiks māc. A. Lūsis.

LASĪTĀJU VĒSTULES

SPORTISTI, NEKĻUSTIET PAR UBAGIEM!

LA 16. aprīļa lasītāju vēstulē Vēji un pretvēji sporta draugs „is" draud, ka, ja tautieši atraus ziedojumus sporttīstu braucienam uz Eiropu, viņi var pārtraukt spēli ar bumbiņu.

„Kas nav, to saziedos" ir vecs līderu lozungs visos laikos, atliek tik griezties pie antoniem. Bet nedomāju, ka trimdas latviešu sastāvs būtu ar mazo burtu rakstāmie antonini. Taisni šie „reprezentācijas" braucieni ir rūgts piliens katram kaut cik domājošam trimdiniekam: tiek notriekts daudz sūri pelnītu grašu, ar kuŗiem daudz lietderīgāki, kā to prasa mūsu latviešа sirds, būtu palīdzēt kaŗa invalidiem, veciem ļaudīm, skolu un studējošai jaunatnei.

Kā latvietis un bijušais leģionārs, gribu teikt vienu: ja tie paši brašie puiši, kuŗi vēlas doties pāri okeanam, lai gūtu laurus sportā, organizētu drosmīgu vīru grupu, kas apņemtos uzspridzināt vergu valstības citadeli ar tās varas kungiem, ar prieku dotu savu mēneša darba algu un vairāk.

Bet šinī gadījumā, pirms esat uzsākuši savu brīnišķīgo ceļojumu uz Eiropu, katram ietelcu vairāk laika veltīt smadzeņu rievu padziļināšanai vai augstvērīgu arodu iegūšanai, lai jūs turpmākā dzīvē varētu apbraukāt kaut vai zemes lodi ar savu naudu. Jo latvietis nav dzimis lai ubagotu!

Bij. leģionārs K., Toronto

PREZIDENTS GRONKI

Itālijā ievēlēts jauns valsts prezidents, Italiešu rakstībā — Gronchi, lai gan izrunā Gronki. Pēdējo der ievērot, un tā arī latviski rakstīt, lai izvairītos no sajukuma, kas sākumā bija p.p. ar tās pašas valsts ministru prezidentu Šelbu (it. rakstībā Scelba).

J. M., Nebr.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

7. maijā, plkst. 7 vak. sv. Andreja baznīcas zālē DV Hamiltonas Teātŗa izrādē A. Galiņa drāma Drupas par labu latviešu skautiem un gaidām.
8. maijā Kurzemes kapitulācijas atceres akts ar vīru koŗa Viesturs Toronto viņības, 1. ev.-lut. draudzes koŗa un solistu E. Sedliņas un P. Geistauta piedalīšanos pl. 4.00 pp. sv. Jāņa baznīcā.
13. maijā Maija balle Kolumbus zālē.
14. maijā, plkst. 8 vakarā, L. Sepes koncerts 570 Shaw ielā.
15. maijā sv. Andreja baznīcas zālē komp. T. Keniņa 6. atklātais audzēkņu vakars.
21. maijā Toronto latviešu nac. teātŗa izrāde Brīnumzālīte.
27. maijā Dubultkvarteta Kalvis koncerts Parkdale Collegiate, Jameson St.
27. un 28. maijā Baltiešu sporta svētki centrālā YMCA.
28. maijā Baltiešu sporta federācijas balle Masarika zālē.
28. maijā Amerikas latviešu teātŗa izrāde.

DAUGAVAS VANAGI

DV SALIDOJUMS STOKHOLMĀ

1955. gada 9. oktobri Stokholmā Zviedrijas DV lielā salidojuma laikā visi latviešu fotoamatieŗi aicināti iesūtīt savus darbus.

Fotouzņēmumi iesūtāmi melnbaltā technikā, ne vairāk kā 6, ar mazāko formātu 18 cm vienai malai, montēti uz balta vai krēma krāsas kartona, standarta lielumā.

Katram uzņēmumam mugurpusē atzīmējams nosaukums, un iesūtītāja pilns vārds un adrese.

Uzņēmumi līdz ar Kr. 3.00 pastmarkās vai starpt. pasta kuponos iesūtāmi DV Informācijas nozarei, Box 684, Stockholm 1, līdz 1955. g. 15. septembrim.

Uzņēmumu izvērtēšanu veiks zviedru tautības fotografu žūrija, un tās lēmumi ir galīgi un neapstrīdami. Katrs skatē pieņemts uzņēmums saņems sevišķu viņeti. Labākiem darbiem paredzētas balvas un plakāti. Arī skates apmeklētāji savukārt izraudzīs 3 labākos darbus.

Latviešu fotodraugi brīvā pasaulē — piedalieties savā ciŗā skatē Stokholmā. Labākos panākumus jums jau tagad novēl

DV Informācijas nozare Zviedrijā

Atpūtai un rokdarbiem

Laikmets	0.75
Ceļa Zīmes	1.20
Modernie Rokdarbi	1.00

DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto

HAMILTONĀ

DV Hamiltonas nodaļā par biedriem uzņemti:

Marta Garbēna, Alberts Adītājs, Jānis Sirmgalvis, Artūrs Amoliņš un Pavlovs Jūlijs. Pēdējais pārskaitīts no DVF Anglijā.

APSVEIKUMI

DV Hamiltonas nodaļas Vanagu saime sirsnīgi sveic savas nodaļas biedri Artūru Amoliņu ar kundzi sakarā ar otrā dēla Artūra — Hilarija piedzimšanu, bet Raimondu Bulti ar kundzi sakarā ar viņu otrās meitiņas piedzimšanu 1. maijā Hamiltonā.

Vislabākie laimes vēlējumi jaunu dzīves posmu 16. aprīlī uzsākot Jānim Treimanim ar kundzi. Daudz baltu dieniņu, Laimiņa, dodi, diženi raženi nodzīvoti!

Auto remontu darbnīca ar visu iekārtu. Benzīna tanks,

atsevišķa ķieģeļu mūŗa dzīvojamā māja. Stūŗa gruntsgabals, 30 jūdžu no Toronto. Cena $16,500. Iemaksa $3.000.00

Toronto austrumos

5 istabu atsevišķa māja (bungalovs), liels dārzs. Cena $9.500. Iemaksa $1.500

Par šiem un citiem pārdodamajiem objektiem, kā arī ja vēlaties savus īpašumus pārdot, zvanīt

V. MUKTAM, LL 3744

Wm. Bolland Real Estate

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti, atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DIVI CILVĒKI VĒRO KAPITULĀCIJU

Kāda bēgļa atmiņas un kāda amerikāņu žurnālista vērojumi Otram pasaules karam beidzoties

KALNU CIEMĀ IENĀK AMERIKĀŅI

II

Gribas ēst.

Biju pie birģermeistara prasīt kartupeļus. Neesot. Tad aizgāju pie mācītāja. Tas deva padomu lasīt skābenes.

1945. gada 19. aprīlī

Bērni sāk slimot ar masalām. Un sauc pēc maizes. Kāpu kalnā lasīt skābenes. Kāds zemnieks dzina laukā: tā esot viņa daļa, ko es nomīdot viņa zālī!

Domās vienmēr kavējos Latvijā.

Cerēsim, ka mans sapnis piepildīsies.

Krievi un poļi sākuši „rīkoties." Uzlauzuši tepat ciemā kādu pārtikas veikalu. Amerikāņi gan brīdinājuši, ka šādas lietas nepieļaus. Bet — vai nu kāds viņos klausīsies!

Vakaru pavadām istabā. Sēdam un pļāpājam. Visvairāk par to, kad un kā varēsim atgriezties Latvijā. Franču karaspēka gūstekņi un strādnieki jau esot aizbraukuši. Drīz pienākšot arī citu tautu kārta. Bet — kas rūpēsies par mums? Rīt vajadzētu sākties Sanfrancisko konferencei. Jānis liek uz to lielas cerības. Amerikāņi to nepielaidīšot, ka krievi pallek Polijā un Baltijas valstīs. Kaut nu tā arī notiktu!

1945. gada 25. aprīlī

Bijām Sonnenbergas komendantūrā lūgties pēc maizes. Tur tagad rīkojas tikai sveštautieši — franči, poļi, krieveli... Nevienam nebija vaļas mūs uzklausīt. Noskumuši un nogurušī pārvilkāmies atkal mājās.

Paldies Dievam, ka bērni sāk atveseloties. Gan jau kaut kā iztiksim.

Krievi jau cīnoties Berlīnē. Angļi stāvot pie Hamburgas vārtiem, bet amerikāņi esot sasnieguši Egeru. Kara beigas vairs nevār būt tālu...

Vakarā esam liecinieki nepatīkamam notikumam. Krievu strādniekļi, kas mitinājās netālā viesnīciņā, amerikāņu mašīnās tiek pārvesti uz Sonnenbergu. Savas telpas viesnīcā krievi esot galīgi izdemolējuši. Saimniekam atņēmuši visus pārtikas krājumus. Kad ieradās kāds vācu policists, krievi to vienkārši pieveda pie sienas un pielika lielu dūci pie vēdera: noduršot kā porosjonku — sīvēnu, ja iemaisīšoties viņu darīšanās! Vīrs tikai noplātīja rokas un metāās bēgt... Agrāk par „vācu goda" aizskaršanu krieviem pašiem būtu nogriezta galva...

Tagad laiki ir mainījušies.

•

Tagad es gribu raudzīties uz šo dienu notikumiem pasaulē ar amerikāņu žurnālista acīm.

Es nolieku sāņus savu dienas grāmatu un pārskatu 1945. gada, aprīļa beigās iznākušos žurnāla "Time" numurus.

Ar 16. aprīli datētais žurnāls vēl neko neziņo par prezidenta Rūzvelta pēkšņo nāvi. Bet tā pirmā lapas pusē ir kāds cits interesants ziņojums no Vašingtonas. Tur saņemta sabiedroto armiju virspavēlnieka ģen. Eizenhauera vēstule. Virs, kura komandētās armijas jau krustojušas Reinu un dziļi ielauzušās Vācijā, nepilnas trīs nedēļas pirms vācu kapitulācijas raksta Savienoto Valstu prezidentam: "Jo tālāk attīstās šī kampaņa, jo vairāk rodas iespaids, ka ienaidnieka spēki rietumos pilnīgi nekapitulēs."

Šim ziņojumam, liekas, komentāri nav vajadzīgi. Tas dalēji izskaidro arī lielo piekāpību, kādu sabiedrotie līdz kara beigām izrādīja Maskavai un sarkanās armijas ģenerāļiem. Raugoties ar amerikāņu žurnālista acīm uz notikumiem Vācijā, vācu pretestība tiešām vēl nav salauzta. Visur padošanās nav notikusi tik vienkārši kā Mengersgereuthā, kur es noskatījos kara pēdējo cēlienu.

„Time" stāsta par niknām cīņām Ašafenburgā, Bavārijā. Fanātiskā niknumā šai nelielā pilsētiņā sievietes un bērni uz ielas no namu jumtiem un barikādēm šāvuši un metuši rokas granātas uz amerikāņiem. Pilsētas aizstāvjiem pievienojušies arī turienes trīs slimnīcās ievietotie ievainotie vācu karavīri. Amerikāņi cietuši smagus zaudējumus...

„Time" — 30. aprīļa numurā — gari un plaši raksta par Sanfrancisko konferenci un jauno, topošo Tautu Savienību.

Šo konferenci mēs, latviešu bēgļi, gaidījām ar lielu nepacietību, cerēdami, ka tajā izšķirs arī Baltijas tautu likteni.

Ir sāpīgi lasīt konferences atreferējumu un pārliecināties, ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas vārds šajā konferencē nav pat pieminēts. Mūsu likteni "trīs lielie" aclmredzot jau iepriekš izšķīruši "mājas kārtībā".

Bet cik rožaina, cik daudzsološa amerikāņu žurnālistam Apvienoto Nāciju paspārnē liekas rīdienas pasaule! Lasot par cēliem ideāliem, uz kādiem prezidents Rūzvelts sadarbībā ar Staļinu, cerējis celt A N ēku, gribas izsaukties: O, sancta simplicitas! — ak tu, svētā vientiesība!

"Lai mēs nākotnē novērstu karu" — raksta mans amerikāņu kolēģa, "degpunktu vietās pasaulē jānovieto trīs lielo sabiedroto (tātad arī krievu!) karaspēka vienības miera un kārtības uzturēšanai..."

Atsevišķu tautu un valstu suverēnitāte — kopēja mērķa sasniegšanai līdz zināmam mēram esot jāierobežo. Amerikāņu žurnālists par šo domu ir ļoti sajūsminās. Viņš gan paredz iespējamās grūtības, bet tic, ka tās esot novēršamas: "Praktiski jau gan neviena valsts labprāt negribēs atteikties no savas nacionālās suverēnitātes pasaules organizācijas labā," tālāk viņš raksta ..."Bet pēc desmit gadiem līguma parakstītājas valstis varētu korrigēt savas minimālās tiesības. Tās (šajā laikā) varētu pārliecināties, ka kopā strādājot tās arī nacionālā suverēnitātē būs pieredzējušas pietiekamu progresu, lai ietu vēl tālāk, kā internacionālās kopības locekles."

Tagad ir pagājuši desmit gadi. Interesanti būtu zināt, kādos uzskatos tagad ir šis Rūzvelta gara ietekmētais lielais optimists.

Žurnāla turpmākās lapaspusēs ar plašiem aprakstiem un foto uzņēmumiem tēloti vācu briesmu darbi Belzenas, Buchenvaldes un Norhauzenas koncentrācijas nometnēs... Dzīvi ģindeļi, līki un masu kapi..., Drausmīgs skats...

Aprakstam par koncentrācijas nometnēm — seko slavas dziesma krievu armijas varonībai. Centrā maršala Žukova uzņēmums. „Piecās dienās pie Berlīnes vārtiem šis vīrs ir izcīnījis piecas spīdošas uzvaras" — sajūsmā raksta amerikāņu kara korespondents... „Viņam pelnīti pienākas Berlīnes iekarotāja gods."

28. aprīlī, Komo ezera krastā, netālu no Šveices robežām, Valtera Audisio vadītā italiešu partizānu grupa notvēra un nošāva Benito Musolini un viņa mīļāko — Klāru Petači. Amerikāņu žurnālisti šo notikumu nemaz nepiemin. To aizēno sajūsma par Žukova uzvarām un Sanfrancisko konferenci.

Tikai divi nedēļas vēlāk, 14. maijā, Life ievieto pāris uzņēmumu un rakstu par Musolini bēgšanu. Viens no uzņēmumiem rāda Musolini aiz kājām pakārtu kādā Milānas tirgus laukumā.

Tā sākās jaunā ēra, kas solīja mieru, taisnību un brīvību visai cilvēcei.

O, sancta simplicitas!...

Es turpinu lasīt savu dienas grāmatu:

1945. gada 27. aprīlī

Diena paiet stāvot rindās pie veikala, kas atkal atvēris savas durvis. Dabūjām drusku piena. Arī mazliet sviesta.

Deg atkal elektrība, un varam klausīties radio. Vācu virspavēlniecības radio klusē.

Stāstīja par Sanfrancisko konferenci. Padomju Savienības viedokli tur aizstāvot Molotovs. Vēl vienmēr neesot panākta vienošanās Polijas jautājumā. No „mazo valstu" puses esot iesniegti daudzi ierosinājumi un labojumu priekšlikumi jaunās Tautu Savienības satversmē. Vai arī Latvija tiek pieskaitīta šīm mazām tautām? Kas to lai zina? Ja ne — tad tas būs kauna traips Anglijas un Amerikas vēsturē.

Mūs visus moka izsalkums. Ar Jāni strīdamies, vai tas būtu liels grēks, ja mēs, bada piespiesti, nozagtu dažas no mežziņa Šēlera daudzām vistām? Mežniecība jau tagad stāv tukša. Mežzinis, vecpuisis, kopš amerikāņu ienākšanas ir „pazudis mežā."

1945. gada 28. aprīlī

Bijām aizgājušī makšķerēt foreles strautā pie Efeldas. Ķērās labi. Bet prieka nebija nekāda. Vienmēr skaties: vai kāds neskries dzīt tevi prom no upmalas. Nepatīkama sajūta. Tomēr šis laiks iemāca cilvēkus atteikties no Kanta rigorozās ētikas normām. Diez vai arī viņam kādreiz ir tā gribējies ēst kā mums?

Mājās atgriežoties, redzam, ka visur izlīmēti plakāti, kas ziņo, ka visiem sabiedroto valstu pilsoņiem tūdaļ jāpiekaļās vietējā komandantūrā, lai tos aizvestu atpakaļ dzimtenē. Ko lai darām mēs? Latvijas likteņis vēl nav izšķirts, un par Padomju Latvijas pilsoņiem uzdoties būtu pārsteidzīgi...

Saņēmām jaunās pārtikas kartītes. Bērni, līdz 6 g. veci, saņem nedēļā: 1000 gr. gaļas; 1000 gr. maizes; 125 gr. tauku vai sviesta; 250 gr. cukura; 0,5 ltr. pilnpiena.

Mums, pieaugušiem, būs jāiztiek ar 200 gr. gaļas, 1500 gr. maizes, 75 gr. tauku. 125 gr. cukura utt. Badā nomirt tātad nav izredžu. Kā būs ar dzīvošanu — redzēsim. Lai nu tas, kas baro krauklus gaisā, palīdz arī mums. Esam ļoti noraizējušies.

1945. gada 29. aprīlī

Biju baznīcā. Tā dievlūdzēju pārpildīta. Mācītājs runāja par Jēzus vārdiem: „tikai vienas lietas vajaga." Bet — vakar es trīs stundas stāvēju rindā — pēc vājpiena...

Diena ir pelēka un auksta. No rīta kalnos bija sniegs. Dīvains skats: ielejā zied ābeles, bet — egles kalnos piesnigušas Rā ziemā.

Klīst baumas, ka Hitlers Berlīnē esot kritis. Cīņā viņš ar tanku dūri viens pats sašāvis septiņus krievu tankus. Liekas, ka tās būs tikai baumas. Diktātori, kas citus dzen nāvē, paši parasti ļoti baidās no nāves.

5. gada 30. aprīlī

Memmīte pārnāk no veikala un raud. Stāvējusi vairākas stundas rindā pēc maizes. Bet nedabūjusi nekā. Šī ciema vācietes esot kā rijīgas vārnas. Grūstoties, lamājoties, un dzenot ārzemniekus prom... Jānis, sadūšojies, iet uz veikalu pats. Šo vis tik viegli neaiztrenkšot... Pēc pāris stundām viņš atnāca ar noplēstu svārku piedurkni. Protams — bez maizes. Tagad viņš ir pavisam kluss un nevarīgs. Bērni mokās ar lielu caureju...

(Turpinājums sekos)

SVEICIENS MANAI DZIMTENEI

Dzimtene mana, es sveicinu tevi! Nu jau pagājuši 10 gadi, vairāk kā trīs tūkstoši seši simti dienas, kopš mūsu sāpīgās šķiršanās tai saulainās maija dienas novakarē, kad daudzas tautas kā apreibušas svinēja miera un uzvaras svētkus. Kas zina, prāts tas vai neprāts, kas toreiz lika nocelt kāju no tavas svētīgās, asarām un asinīm slacītās zemes, lai dotos nezināmās gaitās. Kas zina, — uz atkal redzēšanos vai ne. Tik daudzas uztieigas, cerību pilnas sirdis apklusušas svešumā, vai apklusīs arī manējā? Tad mana dvēsele kā balta kaija dosies uz tavu krastu, kur Dzintarjūras ūdeņi nebeidz mūžīgo ritējumu un tāpat gludina krastmalas oļus kā pirms manas ienākšanas šinī pasaulē.

Es sveicinu tevi, dzimtene mana! Kā gāju putns es klīstu un miera man nava. Ir atkal pavasaris, un gāju putni atgriežas mājās, bet es esmu tikai cilvēks un spārnu man nava. Mani vienīgie spārni ir manas ilgas, un tās garā mani aiznes uz tavām plaukstošajām ārēm, kur purvmalās zeltaini zied purenes un lazdu pazarēs pret sauli tiecas zilās vizbulītes. Augstu gaisos cīrulis dzied slavas dziesmu jaunam ziedonim, un birzī dzeguze iemēģina savu ku-kū, tālu un mīļu kā mana bērnība. Bet pāri visam mīļā saule — mierīga un maiga kā mātes glāsts, nevis untumaina kā svešās zemes svelme vai svešu laužu vienaldzība.

Dzimtene mana, es sveicinu tevi! Tu man esi kā māte, kura nespēja no tevis šķirties, un es zinu, tu, tāpat kā sirmā māmuļa, gaidi mani mājās. Es nākšu, ja Dievs tā vēlēs. Man šeit visa ir diezgan, ar ko cilvēkam vajadzētu pietikt, bet prieka nav sirdij un miera nav dvēselei.

Ar katru pavasari lielāks aug nemiers un atbildes nav uz jautājumu — cik ilgi vēl? Vai tiesa, ka laiks var dziedēt visas brūces, ka sirds var izsāpēt un kļūt auksta un vienaldzīga, kā dārga kapu kopiņa apaugt ar zāli? Bet es nemaz negribu aukstu un vienaldzīgu sirdi! Tikai tāds cilvēks, kuram sirds spēj uzņemt kā prieku, tā sāpes, ir īsti dzīvojis.

Es sveicinu tevi, dzimtene mana! Zinu, arī tev nav vieglas dienas. Tavus laukus vairs ierastā galtā neapstaigā darbīgais latviešu zemnieks un sēklu nesēj ar agrāko mīlestību tavā svētīgajā zemē. Tavās norās tik dzidri vairs neizskan mazo ganiņu priecīgi trallinātās balsis, kā tais laikos, kad tie sasaucās no brīvās sētas uz sētu. Svešas valodas un svešas, uzspiestas izdarības tev nu ir jāpieciešas un es zinu, tu visu to panesi ar tādu pašu pacietību kā citkārt aizgājušos laikos. Tu zini, ka varmācība nekad nav pastāvīga, un reizi tai pienāks gals. Tad tavi zudušie bērni, kuŗu sirdis nebūs aukstas un vienaldzīgas kļuvušas, nāks mājās no visām debess pusēm. Tai dienai arī es dzīvoju.

Dzimtene mana, es sveicinu tevi! Un visa degošās Kurzemes, pēdējās Cerību zemes, saime tevi sveicina, aizlūdz un tic. Un ka svešumā aizvadītajā laikā mūsu ticība pašos pamatos nav grozījusies, gribu šo vēstuli tev nobeigt tiem pašiem maniem vārdiem, kas jau nodzeltējuša laikraksta slejās, iespiesti tieši pirms desmit gadiem: „Kaut brīžiem arī viss liekas pagalam un esam izklīdināti visos vējos, sirdīs nesam vienu, vienu cerību — Latvija atkal būs!"

Kanadā, 1955

Milda Inese

1945. gada 8. maijā, uz krievu pieprasījumu, padomju māršala Žukova vadībā sabiedrotie un vācieši Berlīnē otrreiz parakstīja sakautās Lielvācijas beznoteikumu kapitulācijas līgumu. Galda otrā pusē sabiedrotie un šajā vācieši

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKĀ

● 29. maijā Madison Square viesnīcā notika bursu salidojums, jo daudzi korporāciju locekļi bija ieradušies Ņujorkā sakarā ar ALAs kongresu.

● Nujorkas Studenšu prezidija koncerta pēcpusdienas sarīkojumā, 1. maijā greznajās Hotel Empire telpās bija ieradušies ap 200 lūgtu viesu. Priekšnesumus sniedza kommilitones. Sarīkojuma atlikumu piešķirs kādai studējošai sieviešu Prezidija konventa locekiei.

ČIKĀGĀ

● Tautu karnevālā, kas notika Hull Houses telpās no 1.—6. maijam, un kuŗā dažādu tautību grupas uzstājās ar tautiskām dejām, rotaļām un tautas dziesmām, svētdien, 1. maijā dejoja arī V. un E. Dzelmju tautisko deju kopa, izpelnoties lielu piekrišanu no citauttiešu skatītājiem.

● Mārtiņa Ziverta jauno lugu Rūda iecerējis iestudēt Čikāgas Latviešu teātris. Režiju vadīs Kārlis Dzelde. Lugā nodarbināts liels aktieru skaits, kur sevišķi kupls ir vīriešu sastāvs, veseli 18.

KALAMAZU

● Vietējā latviešu pamatskola, lai rastu līdzekļus bija sarīkojusi plašu vakaru. Programmu raibā virknē izpildīja skolnieki. Sarīkojums bija labi apmeklēts un ienākumi pārsniedz $500.00.

● Pie vietējās latviešu skautu un gaidu vecāku padomes darbojas arī dāmu komiteja sekojošā sastāvā: pr-ce O. Kupše, vietn. V. Slaidiņa, sekr. A. Ķerģe, kasiere A. Klauvētāja.

Skautu un gaidu sv. Juŗa dievkalpojumā un minētā vakara sarīkojumā dāvanās un ziedojumos kopā ienemts $117.51.

● Archibīskapa T. Grīnberga jubilejas balvai Kalamazū ev.-lut. latviešu draudze saziedojusi $77.55.

● Kalamazū latviešu studentu kopas rīkotais mākslu A. Sildegas priekšlasījums par mākslas vēsturi notiks 5. maijā, plkst. 19, draudzes namā. Priekšlasījumu illustrēs ar mākslas darbu reprodukcijām gaismas attēlos.

● Latviešu b-ba 8. maijā plkst. 10 rītā, ev.-lut. draudzes namā, 828 S. Roses ielā, rīko Ed. Dinvalda referēja par tematu Pavalstniecības iegūšanas jautājumi.

● Vietējās jaunatnes kopas drāmatiskā grupa, kas jau sniegusi dažas teātŗa izrādes, uzsākusi priekšdarbus Ed. Vulfa lugas Līnis murdā sagatavošanai.

● Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes dāmu komitejas gadskārtējais sarīkojums — Ziedoņa svētki — notiks 7. maijā, plkst. 7. — Recreation parka telpās. Plašo programmu izpildīs vietējās jaunatnes kopas dalībnieki. Būs vērtīgu mantu loterija, atspirdzinājumu galds un tt. Dejas spēlēs Grand Rapidu latviešu deju kapella.

Kalns

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Latviešu biedrības jaunatnes pulciņš 14. maijā, pl. 19 organizē raibo vakaru ar humoristisku programmu, kuŗā paredzētas dejas, dziesmas, uzvedumi u. c. rakstura priekšnesumi. Sarīkojuma noslēgumā ziedoņa balle.

● Čikāgas latviešu teātris 8. maijā viesosies Grand Rapidos ar Elīnes Zālītes lugu Bistamais vecums. Sākums plkst. 5 pp.

● Jau vairākus gadus sekmīgi darbojas Veras Siliņas klavieŗu studija Grand Rapidos, 718 Fairview Ave, N.E., kam jūnija sākumā paredzēts slēgts trešais audzēkņu vakars. Mācību programmā mūzikas teorija un klavieŗu spēle. Informāciju par jaunu audzēkņu pieteikšanu sniedz arī pa tel. GL 4-8897.

● Dr. Alfreds Birzgalis, kuŗa dzīves vieta atrodas Jonā, Mičigēnā, Grand Rapidos skautiem nolasīja vairākas lekcijas par pirmās palīdzības sniegšanu nelaimes gadījumos. Šīs lekcijas Dr. A. Birzgalis nodevis publicēšanai arī skautu un gaidu žurnālā Sirojums.

● Grand Rapidu latviešu namsaimnieku saimei pievienojies Jāzeps Miltiņš, kuŗš šinīs dienās iepircis māju.

Z. V.

RETI SASTOPAMAS ASINIS

Divas pudeles ļoti reti sastopamu asiņu nosūtītas uz Sanfrancisko, nolūkā glābt kāda bērna dzīvību, kuŗš vēl atrodas mātes miesās. Lai glābtu vēl nedzimušā bērna dzīvību, nepieciešamas pavisam reti sastopamas asinis.

Šoreiz asins devējas ir divas indiāņu sievietes — māsas, kuŗas dzīvo pie Rocezes. Vajadzīgo asins grupu pieprasījis Redvud Siti ārsts Dr. Hemiltons. Pie šīs grupas pieder 25 cilvēki, no kuŗiem 21 dzīvo Kanadā, Callihoo indiāņu ciemā pie Edsonas, divi citi Savienotajās Valstīs un divi Lielbritanijā. Dr. D. I. Buchanan, provinces Sarkanā Krusta direktors, izteicies, ka šīs grupas asinis esot ļoti tīras, līdzīgas mazbērna asinīm.

— Labs draugs, mans dēls, ir tāds cilvēks, kas tevi gan labi pazīst, un tomēr vēl iet ar tevi kopā.

DZĪVĪBAS SARGĀTĀJA

VELTĪJUMS KĀDAI MĀTEI KURZEMES POSTA DIENĀS

Nespodra, kustīga gaisma blāzmoja pār Priekuli, bet Cīravas mežu klājienā vairs neredzēja tumsas — to kliedēja uguņu šaltis virs Liepājas šai baigajā naktī. Kurzemes bēgļu ceļu gaismoja nāves ugunis, kas lītin lija no nakts debesīm — jūrmalas skaistuli plosīja sarkano mestie nāvēkļi. Kad, visu nakti braukdami, agrā rīta stundā apturējām pajūgus Grobiņas priekšā, tur sastapām neaprakstāmu satraukumu. Karaspēka vienības bez mitas plūda Nīcas virzienā, lai lauztu ceļu cauri Lietuvai — varbūt Vācijas krasts vēl paglābs? Žandarmi cietsirdīgi kārtoja satiksmi un tikai pa niecīgajām laika spraugām ļāva kustēties bēgļu pajūgiem. Satraukumu kāpināja mazos pulciņos no Liepājas puses nākošie civiliedzīvotāji, kas bija cietuši nakts uzlidojumā un tagad steidza atstāt pilsētu. Savainotiem locekļiem, ko sedza balti pārsējumi, pelēkām sejām, gurdu un samocītu gaitu... Šai brīdī kaut kas sirdī saplaka — vārdā būt tās bija cerības, kas vēl izmisīgi centās paturēt ticību dzimtenes brīvības rītam? Bet kara dūmākā tinies Kurzemes krasts runāja šausmu mēlēm.

Cauri kara vienību saceltajiem putekļiem neliela bēgļu grupa iegriezās Nīcas ceļā. Kādā pajūgā, uz līdzpaņemtiem saiņiem sēdēja jauna latviešu māte, kaut kur no Vidzemes jūrmalas, zem sirds glabādamo topošu dzīvību. Tumšbrūnu matu vijums sedza viņas galvu, mazliet ēnojot augsto pieri. Mēs bijām izbīlī un noguruši, bet jaunā māte cēli izslēja augumu, kuŗā dusēja kara dūmākas un izbaiļu neskarta dzīvība. Mēs apbrīnojām viņas mieru, nosvērtību un it kā pārdabisku aukstasinību. Varbūt viņa šai posta mirklī domāja un ticēja, ka dzīvība nevar dzist, nenākusi pasaulē? Bet cik mazu dzīvībiņu latvju mātes bēgļu braucienā jau bija atstājušas celmalas smiltīs! Dievs vien zina steigā darināto krustiņu skaitu, kas bēgļu straumes malā liecināja par dzīvības apklusānu. Nebija laika nedz ilgi raudāt, nedz lauties izmisumam — pašiem uzglūnēja ienaidnieka sētā nāve ir dienu, ir nakti.

Bēgļu grupai virzoties gar Grobiņas lidlauku, gaisā pēkšņi iznira pussimts lidmašīnu, ar sarkanu zvaigzni uz spārniem. Sāka riet nomaskētie zenītlielgabali. Spalgās dunoņas sisti, citkārt sagurušie zirgi rāvās lēkšos, lai paglābtos tuvējā priedulāja pudurī. Ko gan tas varēja pasargāt? Bet mēs visi, kā apjukuši meklējām patvērumu, taustījāmies neziņā un apmulsumā. Vienīgi jaunā māte, kā dievišķa miera apņemta, nosēdās mazas priedītes paēnā, kuŗai vējš, smiltis izpūzdams bija atsedzis saknes. Mēs viņu aicinājām drošākā vietā, bet viņa, kā paša Dieva stiprināta, palika, kur sēdējusi. Bet varbūt vislielākās bailēs baiļu vairs nav? Vai šai nāves tuvumā viņa bija sarunājusies ar Lēmēju, saņemdama no tā mierinājumu?... Kaut arī pēc pusstundu ilgā nāves elpojiena debesis atkal bija skaidras un ieročī ievilka savus tērauda purnus zaļajā maskojumā, kara dārdi tuvināja postu aizvien tuvāk Kurzemes krastam. Kaut kur ap Liepājas ezeru, naktīm iestājoties, skaļāki kļuva ieroči, un debesīs izplauka ienaidnieka mestas ugunis, meklēdamas upuŗus uz ceļiem, kur visos virzienos bija skaidri samanāma kustība. Mēs atkal sastapām jauno latviešu māti kādā Liepājas nama patvertnē. Tā bija drēgna, nedroša un melnas tumsas pilna katakomba, kuŗā vienīgais gaismas blāvums iespīdēja pa netīrajām kāpnēm. Bēgļu kuģis jau bija pietauvojies ostai un gaidīja braucējus, kad vēl pirms atvadām ostas rajonam uzlidoja ienaidnieka gaisa nāvēkļi. Mūsu patvertne drebēja grāvienos, bet apskaidrotais miers, kas staroja jaunās latviešu mātes sejā, atvairīja katru izmisumu vai baiļošanos. Šo pēdējo briesmu nakti dzimtenes krastā mēs aizvadījām it kā smaidā — mēs taču baiļojāmiēs par paša dzīvību, bet dzelžaina un varoniga tuvējās jaunā māte, kuŗai bija —divas! Viņa izturēja un palika neuzvarēta savā mierā un pārliecībā: ir kāds dievišķs spēks, kas saudzē dzīvību pat tad, kad cilvēka iespējām pietrūkst rīcības un varēšanas.

No mātes klēpja ceļas varoņu audzes, jo tāda ir bijusi pati jaunās dzīvības auklētāja un sargātāja. Dziļš dvēseles miers un apskaidrotība lai gaismo ceļu arī tai latviešu mātei, kas sarga jauno dzīvību posta verdzinātā dzimtenē. Un spožums lai neapdziest viņas māsas sejā — svešumā padzītai latviešu mātei, auklējot stipras jaunas dzīvības tai zemei un saules pusei, kurp nekad nerims tiekties mūsu izsāpējušās dvēseles — uz mūsu īstās dzīves un dzīvības tālo dārzu — tēvzemi Latviju!

A. SEDASDĒLS

Eiropas kustības Latvijas nacionālās komitejas vadības vēlēšanas

Eiropas kustības latv. nacionālās komitejas 60 padomes locekļi, kuŗus izrauga vienādā skaitā Baltijas biedrība Eiropas kustības veicināšanai, Eiropas kustības latv. nacionālā komiteja Zviedrijā un Latviešu federālistu kustība, ir pārvēlējuši Padomes prezidiju un ekzekutīvo komiteju, kas bija darbojušās kopš EKLNK dibināšanas 1952. gada decembrī.

Baltijas BEKV ievēlēja sūtni R. Liepiņu, un P. Reinhardu, EK Latv. nacionālā komiteja Zviedrijā — B. Kalniņu un M. Salno, bet Latviešu federālistu kustība — K. Gulbi un V. Zariņu.

Jaunievēlētie prezidija locekļi konstituējušies šādi: Ekzekutīvās komitejas priekšsēdis — inž. P. Reinhards, priekšsēža vietnieks — mag. iur. K. Gulbis, sekretāre — M. Salnā; Padomes prezidija priekšsēdis mag. iur., phil. lic. B. Kalniņš, vicepriekšsēdis sūtnis R. Liepiņš un sekretārs — V. Zariņš.

Ekzekutīvās komitejas priekšsēdis P. Reinhards, pēc LAK EC sesijas Vācijā, sasauca paplašinātu EK LNK vadības sēdi, lai ziņotu par EK LNK darbību un stāvokli Eiropas kustībā, it sevišķi pieskaroties EK Centrālās un Austrumeiropas komisijas darbībai un event. sadarbībai ar Apspiesto Tautu asambleju Ņujorkā.

KO PATĒRĒ SARKANARMIJA VACIJA

Saksijā novietotā sarkanarmija, kas atrodas Osakas, Leipcigas, Kenigsbrikes, Drēzdenes ur citos mazos atbalsta punktos, mēneša laikā patērē šādus pārtikas daudzumus: 360 tonnu cūkkgaļas, 120 to liellopu gaļas, 5,5 milj. olu. 150.000 litru piena, 5150 to kartupeļu, 135 to sīpolu un 5 to bišu medu. Ik mēnešus no šiem produktiem sabojājas: 65 to cūkgaļas, 1,9 t. liellopu gaļas, 140.000 olu un 6-800 t. kartupeļu. Krievu civilpersonas, kas atrodas Austrumvācijā, dienā saņem: 0,5kg cūkgaļas, 0,5 kg liellopu gaļas, 200 gr. sviesta, 100 gr. medus un trīs olas, bet bērni, bez jau minētām devām, saņem papildus pus litra pilnpiena un pus litra vājpiena.

LATVIEŠU VĪRU...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Aktīvu darbību ir iesākušas vai gatavas sākt četras sekcijas — katra ar vairāk nekā 10 aktīviem dalībniekiem: bibliografijas, literātūrzinātnes un valodniecības, vēstures un psiholoģijas, un filozofijas. Asociācija savā darbā sola pievērsties vispirms svarīgākajām trimdas dzīves problēmām un iespēju robežās veidot atsevišķus pētniecības pasākumus. Tās gala mērķis ir Latvijas Institūta ASV nodibināšana un izveidošana.

Sēdē piedalījās 75 latviešu zinātnieki un sabiedriskie darbinieki no Ņujorkas un tuvākām lielpilsētām. Prof. A. Spekki pavadīja sūtuiecības padomnieks Dr. A. Dinbergs. Pēcpusdienas debatēs izcēlās bibliografes Martas Asperes plāna uzmetums pēdējo gadu latviešu bibliografijas uzrakstīšanai, literātūrzinātnieka J. Bičola korreferāts par Latvijas institūta nacionālo uzdevumu zinātniskā darba organizācijā, mag. hist. V. Kalniņa un red. J. Kadilja plānojumi zinātniskās literātūras izdošanai un skolu darbinieka M. Celma 8 tezes pārspriedumā par latviešu vēstures mācības grāmatu trimdas skolas vajadzībām. Svarīgs ierosinājums bija, ka dibināms īpašs zinātniskās literātūras izdošanas fonds.

K. Sk.

CEĻA VĀRDI

Tautas īstā, tautas bagātākā manta ir tie jaunekļi, kas savas garīgās dāvanas tik pilnīgi, cik tiem iespējams, izkopj, ar zināmām izrotā un tad tās, cik un kur varēdami, tautai par labu izlieto.

Krišjānis Valdemārs

*

Tauta no mūsu jaunatnes prasa un sagaida, lai tā arī savus jaunības gadus, savus skolas gadus, tā būtu izlietojusi, lai tā izaugtu cienīga savam lielajam uzdevumam nākotnē.

Kārlis Ulmanis

*

Debesis liek nolīt uz pasaules domu straumēm, bet tās aprij muļķības jūras.

Grillparčers

LATVIEŠU GRUPA LOJĀLITĀTES PARĀDĒ ŅUJORKĀ

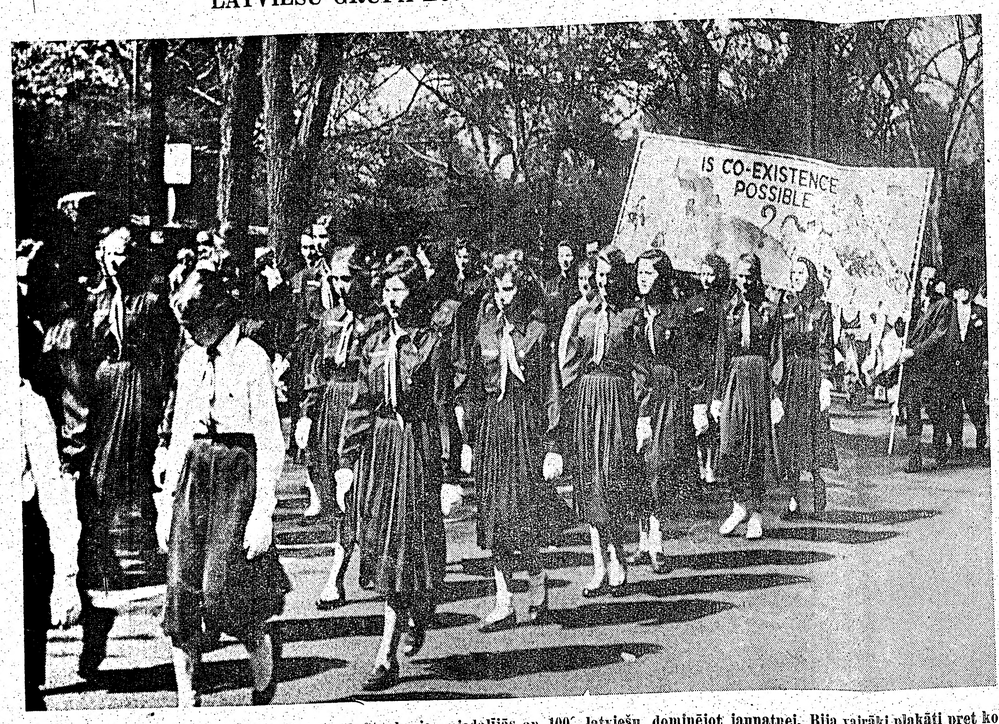

Parādi vadīja ev.-lut. draudzes priekšnieks K. Stankevics, piedalījās ap 100 latviešu, dominējot jaunatnei. Bija vairāki plakāti pret komūnisma varmācībām; tos nesa latviešu meičas tautas tērpos. Braši soļoja Rīgas skautu un Zilā kalna gaidu vienības dalībnieki formas tērpos. J. Prinča foto

Augšā: TLB Sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojumā bērni apsveica savus vecākus, priecīgi mādami pretī fotografam. Apakšā: I. Kājakas-Ķeniņas ritmo plast kas studijas audzēkņi uzveda dziesmu spēli Dārzniece. Dārznieci tēloja D. Upeslāce, magonītes — M. Brīmane, Dz. Gruzīte, Z. Zvilna; bērnus — Dz. Grava, A. Vasariņš; sienāžus — P. Zvilna, T. Zvilna, I. Rupners; margrietiņas — Z. Ziekmane, D. Zvilna, M. Korbs; tauriņus — L. Stūre, B. Rupnere; purenītes — R. Suriņa, L. Grīnberga, E. Simanovska; rudzupuķītes — R. Grīnberga, A. Rupnere, E. Ezera. J. Kreiļa uzņ.

MODES SKATE HAMILTONĀ

DV Hamiltonas nodaļas VANADŽU KOPAS rīkotā modes skate ar pēcpusdienas tēju notika svētdien 1. maijā. Vanadžu kopas komiteja ar V. Immuri priekšgalā bija daudz pūlējusies

Modes skatē ar jaunākiem cepuru modeļiem piedalījās M. Šverna un vairākas modistes ar skaistiem vasaras un pavasara tērpiem. Daudzi no tiem bija Parīzes modeļi Modeļus izcili demonstrēja Brigita Neimane, Brigita Sulima, Irēne Zalaisozola un Greķere. Pie mikrofona bija Ziedonis Upīte, kas skates apmeklētājus veikli informēja par tērpiem un cepurēm. Par klavieru mūziku rūpējās Regina Martinaite.

Modes skate, neskatoties uz saulaino laiku, bija pulcinājusi pilnu zāli ar skatītājām, kas ar lielu interesi vēroja interesantos modeļus. Skates starpbrīdī kosmetiķe E. Pērkone nolasīja īsu, labi pārskatāmu referātu par skaistuma kopšanu un tā nozīmi sievietes dzīvē. E. Pērkone bija dāvājusi loterijai arī trīs skaistuma kopšanas līdzekļu komplektus, kurus laimēja Alma Skudra — Kārkliņa. Z. Upīte un A. Bērziņa. Skates noslēgumā Z. Upīte Vanadžu vārdā pateicās torontietēm par skati, un Hamiltonas vanadžu priekšniece V. Immuza visām dāmām pasniedza ziedus. Bija arī kafijas galds, kur čakli rīkojās Hamiltonas Vanadzes.

Pēc skates, kas ilga turpat divas stundas, varēja cepures un tērpus arī pielaikot un pasūtināt. Tā arī mēņu kluba zāle pārvērtās lielā preču namā, kur tika pielaikoti gandrīz visi skates modeļi. Izstādītāji saņēma daudz pasūtinājumu gan cepurēm, gan arī dāmu tērpiem. Daudzi iegādājās arī E. Pērkones skaistuma kopšanas līdzekļus.

JAUNATNES PULCIŅA LĀPAS KONCERTĀ TORONTO

Toronto latviešu jaunatnes pulciņa Lāpas mākslas puduris svētdien, 1. maijā sv. Andreja baznīcas zālē bija rīkojis koncertu. Koncerta priekšnesumos piedalījās Toronto karaliskās konservātorijas mākslas skolas un vietējo latviešu klavieru un dziedāšanas studiju audzēkņi, no kuriem daļa ir mākslas puduŗa dalībnieki. Kā puduŗa vadītāja Pārsla Celma paskaidro, puduŗa biedri, kopskaitā 15, visu ziemu regulāri pulcējušies slēgtos vakaros. Šāds atklāts puduŗa vakars ir otrs kopš Lāpas dibināšanas. Pirmais puduŗa vakars notika pagājušā gadā Ģimenes dienā. Bez tam pagājušā rudenī mākslas puduris sarīkoja arī daiļamatniecības darbu un gleznu skati. Puduris ar savu atklāto sarīkojumu grib jauniešos radīt interesi par nopietnu mākslu un šad un tad vecākai paaudzei rādīt savu darbu un gūt tās atbalstu saviem centieniem.

Lāpas koncertā. 1. r. no kr.: I. Grava, B. Dobele, I. Namiķe. 2. r.: A. Kalniņš, P. Celma, F. Omteds, D. Merca, V. Bērziņš un R. Pauliņš H. Kliģera foto

Programma bija rūpīgi sastādīta, to ievadīja Ināra Grava ar Šopēna valsi e minorā. Sekoja Vairona Bērziņa vijole Allegro, A. Vivaldi ar Rūtu Viškeri pie klavierēm, Ilgas Namiķes spēlētais F. Poulenca valsis, atkal V. Bērziņš ar J. Brāmsa Ungāru deju Nr. 5 un A. Mocarta Menuetu. Brigitas Dobeles spēlētais Šopēna Valsis D b-maž., Pārslas Celmas vijoles solo — G. F. Hendela Sonāta D-maž., tenora Augusta Kalniņa priekšnesumā E. Dārziņa, F. Šūberta un J. Masnē dziesmas, Dianas Merces, Fr. Šūberta Impromptu, bet noslēgumā J. Bacha Vivace divām vijolēm spēlēja V. Bērziņš un P. Celma ar Omtedu pie klavierēm. Mazais pulciņš ar interesi noklausījās jaunatnes mūzicēšanu un neskopojās ar aplausiem. 1. ev.-lut. draudze telpas jaunatnes koncertam bija devusi bez atlīdzības.

INTERNACIONĀLAIS SARĪKOJUMS MONTREĀLĀ

Montreālas lielajā sporta stadionā 29. aprīlī notika 6. gadskārtējais internacionālais sarīkojums, kurā piedalījās jaunkanadieši: lietuvieši, latvieši, poļi, itālieši, slovaki, ungāri, japāņi, nēģeri, austrieši, grieķi, briti, vāciešu, rumāņi, ukraiņi un vietējie franči, pāri par 600 mīnēto tautu. pārstāvju dažādā vecumā, sākot ar bērniem un beidzot ar īstiem māksliniekiem. Šis sarīkojums bija pulcinājis neiedomājami daudz skatītāju, kuru skaitu varēja vērtēt vairākos tūkstošos. Starp tiem bija arī Kanadas katoļu augstākais vadītājs kardināls Ležērs, citi garīdznieki, pazīstami pilsētas iestāžu vadītāji un daudz veckanadiešu, kuŗi šim interesantajam tautu folkloŗas demonstrējumam veltīja negaidītu atsaucību.

No Montreālas latviešu saimes sarīkojumā piedalījās latviešu skolas koris, ko vadīja audzinātājs un diriģents Z. Lucis. Skolas jauktais koris nodziedāja divas dziesmas: „Daugav's abās malās" un „Cekulaina zīle dzied." Ka sniegums bija nevainojams un dziesmas visiem patika, liecināja ilgie un skaļie aplausi. Jāpiezīmē, ka šo savu pirmo uzstāšanos plašākā sarīkojumā Montreālas latviešu skolas koris godam veica. Latvijas vārdu pauda tūkstošiem kanadiešu.

Skaistas un izdomu bagātas bija mūsu kaimiņtautas lietuviešu tautas dejas, kas izpelnījās kanadiešu necerētu atzinību. Īpatnējas izpildījumā bija vācu tautas deju variācijas. Neredzētas bija japāņu tautas dejas un kīniešu „pūķa deja," kuŗās atspoguļojās Tālo Austrumu deju prāsme. Ne mazāk skaista bija nēģerietes dziedātā Ave Maria, tāpat viņas brīnišķīgais tērps un skaistā balss.

Apkārt pasaulei vērtīgo sarīkojumu noslēdza kardināls Ležērs, izteicot cerības, ka jaunkanadieši šeit būs atraduši cerēto brīvību, darbu un maizi.

I. Skrastiņš

RĪGAS PRIVĀTDETEKTĪVI

A. Liepas kriminālromāns

(14. turpinājums)

Nekādi nedrīkstam kavēties. Valstij ar to var izcelties neizmērojami zaudējumi. Varbūt vairāk par simts latiem." Paskaidrojumu nobeidzis, viņš svarīgi nošņauca degunu.

Ak tā!" pagalam saplakušu balsi noteica Biezulis un atlaida rokas no luktura.

"Dokumentus vedu lūk te, šajā somā," kungs, degunu nošņaucis, rādīja detektīvam melnu portfeli.

"Saprotu," teica Teobalds un pieklājīgi paklanījās.

Ormanis paskubināja zirgu, bet valsts kases direktora palīgs piebakstīja, lai vāl brīdi pakavējas.

"Bet, ja nu jūsu noziedzniece tiešām izbēgusi," viņš atkal uzrunāja detektīvu, "tad varbūt tiešām varētu vienoties par izpalīdzēšanos. — Ko tu domā, ministra kungs?" viņš pagriezās pret blakus sēdētāju.

"Ko ākstīes!" pikti atrūca viceministrs.

"Redzu gan, ka tu nepiekritīsi. Saprotams, tev kā viceministram, allaž valsts intereses ir jāstāda priekšplānā. Kaut visi valstsvīri mums būtu tik nesavtīgi! Bet, no otras puses, jāpadomā, ka arī noziedznieku tvarstīšana ir valstisks uzdevums. Vai ne, detektīva kungs?"

Biezulis paklanījās, aizšāva roku mutei priekšā un nokrekšķināja.

"Varbūt mēs varētum izrīkoties tā, ka atstājam detektīva kungam šos ratus, ja viņš mums iemaksā kādu summiņu varbūtējo valsts zaudējumu segšanai? Teiksim — — nu, cik tu domā, ministra kungs?"

Teobalds paspēra soli tuvāk un tvēra kabatā, tad sastinga, jo iedomājās, ka vairāk par deviņdesmit latiem viņam vairs nav. No direktora izsniegtā avansa desmit lati jau bija izlietoti.

Viceministrs neatbildēja, un tad valsts kases direktora palīgs izšķīrās uz savu galvu: "teiksim piecdesmit latu." viņš sacīja un, kad Teobaldam nauda jau bija rokā, vēl piemetināja: "Var gan gadīties, ka zaudējumi iznāk lielāki. Katram gadījumam jūs, sacīsim, piektdien, piesakaities pie manis valsts kasē."

Un tad viņš, naudu dabūjis, gandrīz vilkšus izvilka neapmierināto ministru no ratiem un vēl pieteica ormanim: "Jūs tad nu gan savu kleperi pasteidziniet. Gan jau detektīvs to jums atlīdzinās."

"Lūdzu, brauciet taisni pa Dzirnavu ielu un brauciet pēc iespējas ātri!" teica detektīvs, dibenu mazliet pret sēdekli atslējis.

"Lūdzu, ormaņa kungs, vai nevarētu ātrāk." pēc mirkļa tielējās Teobalds un pats piecēlās stāvus. "Es varētu maksāt divkārtīgi," viņš tad piebilda un gandrīz nogāzās augšpēdu, kad ormanis pēkšņi un neganti uzšāva zirgam ar pātagu. Pāri vairākām šķērsielām zirgs aizrāvās vienā stiepienā.

Bet no Spalvas jaunkundzes ne vēsts.

"Vai tad nositusi kādu?" apjautājās ormanis.

Teobalds stāvēja kulbā, krampjaini bukas apkalumiem pieķēries, un vēroja ielu. "Atvainojiet," viņš teica, "bet tagad es nevaru atbildēt. Man ļoti jāsteidzas — saprotiet. Vai nevar vēl ātrāk?" Ātrāk tomēr nevarēja. Un no Spalvas jaunkundzes joprojām ne vēsts. "Ja nu tomēr kaut kur nogriezusies?" teica detektīvs.

"Ko?" prasīja ormanis.

"Es domāju: ja nu viņa tomēr kādā sānu ielā iegriezusies? Bet brauciet vien, lūdzu, taisni." Teobalds turējās pie bukas, un viņa deguns bija viscaur sviedriem klāts. Tad — viņi bija jau gandrīz pie Brīvības ielas — priekšā pavīdēja vieglais ormanis. Tas brauca tai pašā virzienā. Pašlaik devās pāri Brīvības ielai. Un tais ratos sēdēja...

Teobalds piecēlās pirkstu galos. Ratos sēdēja...

Jā, nu vairs nebija ko šaubīties: jauna sieviete pelēkā tērpā ar dzeltenu rokas somu.

"Ir! Ir!" detektīvs čukstēja tik dedzīgi, ka ormanis satrūkās. "Brauksim cieši aiz viņas!"

Šai brīdī slēdza satiksmi šķēršām Brīvības ielai. Teobalds gandrīz izšāvās no ratiem, lai kājām šķērsotu ielu cauri auto un zirgu drūzmai. Tad apvaldījās, it kā apreibis atkrita sēdeklī, atkal pietrūkās kājās, pirkstu galos pacēlies, pāri ormaņa plecam acīm sekoja vajājamai.

— Bils Zelmers, auto polsteŗos iegrimis, piemiegtām acīm vēroja ielu un ne brīdi neizlaida no acīm upuri, kas bija iestrēdzis starp automobiļiem, pajūgiem un milzīgiem kā mājas autobusiem...

Īstenībā tas nemaz nebija tik viegli, un Teobalds pat nemēģināja acis piemiegt.

Beidzot atkal varēja braukt. Taisni tad, kad priekšējais ormanis ar pelēki tērpto sievieti taisījās iejukt lauciniekiu pajūgu mudžeklī starp Tērbatas un Krišjāņa Barona ielām, arī detektīva braucējam pavērās ceļš. "Lūdzu ātrāk! Ātrāk, ormaņa kungs!"

Kad Teobalds sasniedza Krišjāņa Barona ielu, attālums starp abiem ormaņiem bija jau krietni sarucis. Diemžēl gan detektīva krietnais zirdziņš sāka gurt.

Bēgle neatskatīdamās traucās pāri Marijas ielai un sāka kratīties pa Dzirnavu ielas gala nelīdzeno bruģi. — Noziedzniece lūkos glābties Rīgas nomalē, Latgales priekšpilsētā, — sprieda Teobalds un nešaubīdamies bija gatavs viņai sekot.

Un nu jau varēja redzēt, ka sieviete pelēkā tērpā manāmi uztraucās. Viņa bikstīja savu braucēju, vēcināja dzeltenoto rokas somu, nemierīgi grozījās. — Atskatīties viņa neuzdrošinājās.

Priekšējais ormanis, acīm redzot, trakās medības vairs negribēja turpināt, rādīja ar pātagas kātu uz zirdziņu un, rokas plātīdams, kaut ko skaidroja. Bet sieviete tikmēr to raustīja aiz piedurknes, kamēr viņš vēlreiz uzšāva ar pātagu pa sava bēriņa krustiem.

"Lūdzu, lūdzu!" Teobalds, satraukumā aizmirsies, pāris reizes saduncķāja arī savu braucēju. "Mēs nedrīkstam vairs ne soli atlaisties!" Arī viņi tagad bija pāri Marijas ielai. Nelīdzenais bruģis svaidīja vieglos ratelus, un Biezulis, kājās stāvēdams, bija spiests visiem spēkiem turēties bukas apkalumos. Viņa deguns bija viscaur nosvīdis, un nu sāka norasot arī aceņu stikli — ormanis un sieviete tur priekšā izplūda pelēcīgā migliņā.

Bet acenes noslaucīt tagad vairs nebija laika.

Priekšējais ormanis tuvojās dzelzceļa pārbrauktuvei. Tūlīt tas zem viadukta iekļūs Latgales priekšpilsētā. Un tad...

Pārbrauktuvi slēdza.

Sarkanbaltī svītrotie bomji svērās lejup, un, dzelzs režģiem noskanot, sasniedza ielu taisni dažus soļus no bēgles zirga purngala.

Detektīvs priekā notrīcēja.

Tad viņš sarāvās cita iemesla dēļ. — Sieviete pelēkajā tērpā izlēca un, somu nozibinādama, pusteciņus devās pāri sliedēm pa vēl atvērto kājnieku ceļu turpat soļus piecdesmit no Teobalda Biezuļa.

Detektīvs izlēca no ratiem un... "Nekā, kungs! Papriekšu samaksāt!" ormanis notvēra viņu aiz pleca. Teobalds ķēra kabatā, acis no pārbrauktuves nenovērsdams, pasniedza ormanim naudas gabalu, neskatīdamies, cik tas liels, tad pats skrēja tālāk.

Arī kājnieku barjēra bija jau nolaista. Sažņaugtām dūrēm cauri ļaužu drūzmai izlauzies, detektīvs veikli pārlēca bomjim pāri, dažus soļus no lokomotīves pārkļuva pāri sliedēm, sāņus pasities, izmuka sargam, kas izplestām rokām grasījās viņu notvert, vēlreiz svempās pāri otrai barjērai, un, smejoša pūļa labvēlīgi slēpts, atradās zem Jūrmalas stacijas viadukta.

Bet Dzirnavu ielas turpinājumā nevienu sievieti pelēkā tērpā vairs neredzēja.

Kur!!!

Un detektīva skats laimīgi noklīda uz stacijas papildu uzejas augstajām kāpnēm.

Jā! — pašā augšā jau — tur nozibēja pelēki brunči un dzeltena rokas soma.

Biļešu kontrolieris apmulsis noplātīja rokas — mazais vīriņš pāris lēcieniem bija jau kāpņu augšējā pusē. Vēl daži lēcieni, tad viņš klupa. Bet laiku nezaudēdams, vīrs līdz līdzsvara atgūšanai kūņojās augšup gandrīz četrrāpus.

Šajā peronā pašlaik neviena vilciena nebija. Nebija arī sievietes pelēkā tērpā.

Bet tur pie blakus perona stāvēja vilciens. Garš sastāvs lepniem straumes līnijas vagoniem — Berlīnes ātrvilciens. — Teobalds lēca pāri sliedēm, nokļuva īstajā peronā, skrēja gar vagonu rindām.

Laudis jau cilāja mutautus. Gar vagonu logiem lipa pavadītāju ķekari. Biezulis steigā gandrīz apgāza māti, kas cēla pie vagona bērnu, lai tas vēl atvadām nomutētu tēvu, atvainojās, blieza tālāk.

No sievietes pelēkajā tērpā ne vēsts. Vilciens sakustējās. Lēni vēl, un Teobalds, skriedams, tika ātrāk uz priekšu pa vagoniem.

No sievietes pelēkajā tērpā ne vēsts. Kādā logā pavīdēja redzēta seja — mirkli detektīvs neaptvēra, kur gan tā redzēta. Tad saprata: tas bija direktors, detektīvu biroja direktors Ceļteka, kas tur stāvēja, rokas uz palodzes atbalstījis.

Teobalds pēdējos spēkus saņēmis, panāca vagonu, airējās rokām un aizelsies sauca: "Direktora kungs! direktora kungs! direktora kungs!"

Ceļteka paskatījās, tad aši aizrāvās aiz loga. Bet viņa detektīvs, tagad tieši zem loga skriedams, vēl elsa: "Atvainojiet, direktora kungs, bet es esmu Biezulis. Teobalds Biezulis. Un viņa ir vilcienā. Šai pašā vilcienā..." Tad viņš vairs nejaudāja, vagoni klaudzināja jau it strauju taktī, un Teobalds atkrita uz tuvākā sola.

Melnums klājās viņa acu priekšā un melnumā lēni peldēja zili, zaļi un dzelteni plankumi...

"Kungs! Jūs sēžat uz maniem saiņiem!" pikta sievietes balss sauca detektīvu atpakaļ pie maņas.

"Atvainojiet!" Teobalds pietrūkās. Viņa priekšā stāvēja divas sievietes. Viena liecās pēc sainīšiem. Otra noskatījās. Un tai otrai bija pelēks tērps un dzeltena rokas soma. Tā bija sieviete, kuŗai viņš bija sekojis. Bet tā nebija tā, kuŗai viņš gribēja sekot.

"Atvainojiet!" teica Biezulis un šoreiz paklanījās sievietei ar pelēko tērpu. Viņa paraudzījās pavisam vienaldzīgi, tad uzgrieza muguru. Jā, tā viņa apbrīnojami atgādināja Spalvas jankundzi. Privātdetektīvs Teobalds Biezulis no jauna atkrita solā.

19.

Palīgā Dženova!
Palīgā, palīgā!
Fr. Sillers "Fiesko"

OKTAVIANS IR KOMPAKTI AIZŅEMTS

"Laura kugs!" pie durvīm klauvēja saimniece. "Laura kungs, jūs lūdz pie tālruņa!"

(Turpinājums sekos)

5000 DOL. LATVIEŠU NAMAM

Svētdien, 1. maijā DV telpās notika Mednieku un makšķernieku b-bas gada sapulce. Sapulci vadīja R. Roze, protokolēja T. Dreimanis. Bija ieradušies pavisam 34 biedri.

Pārskatu par biedrības darbību sniedza valdes priekšsēdis P. Bārdiņš un ziņoja, ka organizācija oficiāli reģistrēta Kanadas iestādēs, kā Latviešu mednieku un makšķernieku klubs. Pagājušā darbības periodā notikušas pavisam 9 biedru sanāksmes un 15 valdes sēdes, uzņemti 26 jauni biedri. Biedru tagad 85. Medību vadītājs P. Brencis ziņoja, ka kollektīvi iegādātas patronas par 630 dolariem, tā ietaupot 205 dolarus. Notikušas arī māla baložu šaušanas sacensības, kuŗās piedalījušies arī Hamiltonas kopas biedri. Grupu sacensībā uzvarējusi Hamiltona, atstājot otrā vietā Toronto šāvējus. Individuāli labākās sekmes bijušas E. Zirnītim, kas no 20 iespējamiem sašāvis 18, 2. vietā Ž. Jakovičs (Hamiltona) ar 17 trāpījumiem.

Biedrības kases stāvoklis ir labs, kasē pēc kasiera A. Salnāja ziņojuma atrodas 940 dolaru, un budžets izpildījies ar lielāku atlikumu nekā bija cerēts.

Revīzijas komisijas ziņojumā S. Valdmanis konstatēja, ka valdes darbība bijusi ļoti sekmīga un valde rīkojusies saskaņā ar pilnsapulces lēmumiem.

Pilnsapulce apstiprināja valdes projektu par nekustāma īpašuma iegādi Toronto tuvumā, platībā ap 100 akru.

Sapulce atzina, ka event. latviešu nama akciju iegādei var rēķināties ar 5000 dolariem. Par jaunās valdes priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo priekšsēdi P. Bārdiņu, pārējie valdes locekļi ir: V. Treibergs, L. Ozoliņš, A. Salnājs, E. Zvaigzne, revīzijas komisijā ievēlēja: S. Valdmani, E. Skrastiņu, E. Zirnīti, goda tiesā — D. Smanu, J. Kuliņu un O. Bērziņu, medību komisijā — Dīzenbachu, Osīti, Dreimani, zvejas komisijā — Lāci, Krasovski, Kļaviņu, sarīkojumu komisijā — Rengartu, Kristapsonu un Atkauķi. Nekustamu īpašumu komisijas vēlēšanas atlika.

prieciel mā-
nzseda dzies-
e. Z. Zvilna:
ietinas Z.
a, L. Grīnber-
kreiļa uzņ.

vijas vārdu pau-
ulēšu
ņu bagātas bija
s lietuviešu tau-
nijās kanadiešu
īpašnēja izpil-
tautas deju vari-
bija lapāņu tau-
u "būka deja."
Tālo Austrumu
ēzāk skaista bija
ā Ave Maria, tā-
kigala tērpa un

vērtīgo sarikoju-
ināla Lejera. Iz-
Jaunkanadiešī
cerēto brīvību.

I. Skrastiņš

LATVIEŠU
NAM

ilā DV telpās no-
makšķerniekiu b-
Sapulci vadīja R.
T. Dreimanis. Bi-
ņam 34 biedri.
biedrības darbību
iekšsēdis P. Bār-
organizācija ofi-
Kanadas iestādēs,
iķu un makšķer-
ējušā darbības pe-
pavisam 9 biedru
valdes sēdes, uz-
šedri. Biedru ta-
ņģēja P. Brēnelis
švt. iegādātas pat-
ariem, tā ietaupot
ķīkšas arī māla
sacensības, kurās
Hamiltonas kopas
ensībā uzvarējusi
lot otrā vietā To-
ndividuāli labākās
. Zirnītim, kas no
sašāvis 18. 2. vietā
miltona) ar 17 trā-

s stāvoklis ir labs,
A. Salnāja ziņo-
10 dolaru, un bu-
ar lielāku atlik-
erēts.
nisijas ziņojumā S.
stāja, ka valdes
ti sekmīga un val-
sakņā ir pilnsapul-

ipstiprināja valdes
nokstāma īpašuma
turumā, platībā ap

n. ka event. latvie-
iegādei var rēķinā-
ariem. Par jaunās
ši vienbalsīgi ievē-
riekšsēdi P. Bārdi-
ldes locekli Ir. V.
ņiņā A. Salnāja, E.
ēja komisijā ievē-
ni E. Skrastiņu, E.
ņā — D. Smanu, J.
Pārziņu, medību ko-
mbachu. Oaitl. Drei-
omisijā — Lāci, Kra-
u, sarīkojumu komi-
ju, Kristapsonu un
ustamu īpašumu ko-
nas atlika.

HARALDA BERINO ORĀTORIJA KRISTUS TIESĀŠANA

TORONTO 1. EV.-LUT. LATVIEŠU DRAUDZES KOŖA IZPILDĪJUMĀ

Pirmās Toronto ev.-lut. draudzes jauktais koris komp. T. Ķeniņa vadībā apņēmies katrā savā gadskārtējā koncertā atskaņot kādu lielākas formas latviešu skaņdarbu korim, jaundarbu, vai kādu vispār retāk atskaņotu kompoziciju. Koŗa 4. gadskārtējam koncertam komp. T. Ķeniņš izvēlējies komponista Haralda Berino orātoriju Kristus tiesāšana, ko latviešu klausītāju lielum lielais vairums nemaz nepazīst, bet kas slēpj sevī bagātīgu mūzikālu un dzejisku saturu, jo orātorijas teksta autors nav neviens cits kā Plūdons.

Koris uzsācis jau nošu materiāla pavairošanu un stāsies pie iestudēšanas, tiklīdz 8. maijā Kurzemes kapitulācijas 10 gadu piemiņas koncertā būs nodziedāta T. Ķeniņa kantāte Kurzemes karavīrs, sv. Jāņa baznīcā. Sakarā ar šī plašā H. Berino skaņdarba iestudēšanu, kas mūziklā iztēlē un skaņu raksta pievilcībā pārsniedz daudzas t. s. „repertuāra" dziesmas, kuŗas parasti dzirdam trīsdas koŗu izpildījumā, koŗa valde un diriģents sagaida jaunus dziedātājus — talciniekus, it sevišķi altos un basos. (Koŗa mēģinājumi notiek trešdienās vakaros sv. Andreja baznīcā).

Izvaicāts par jauniestudējamās orātorijas tapšanu un atskaņošanu, autors Haralds Berino mums stāsta: „Darbu pasūtināja prāvesta E. Bergs 1938. gadā vēlā rudenī. Tā kā toreiz strādāju Nac. Operā un Fonoloģijas institūtā, tad komponēt varēju tikai svētdienās vai arī naktīs, ko es visbiežāk mēdzu darīt. Tā man pagāja laiks, kamēr šis darbs man bija „iesēdies galvā." Pēcāk, decembŗa vaļas brīžos, sēdos pie rakstāmgalda un 1938. gada 29. decembrī darbs bija galā. Pirmatskaņojums notika Lielajā Piektdienā 1939. gada 7. aprīlī Rīgā, Doma baznīcā. Dziedāja Doma baznīcas koris Teodora Kalniņa vadībā, solists bija Jānis Niedra, pie ērģelēm prof. Nikolajs Vanadziņš. Pirmatskaņojums bija pieslēgts Rīgas radiofonam, un koncertā bija ieradušies arī abi mani skolotāji: Plūdons un Jāzeps Vītols, kā arī Alfreds Kalniņš, kas tagad visi jau zem velēnām. Vēlāk skaņdarbs atskaņots arī trīsdā, 1946.—1948. gados. Oksfordas, Altgārges un Detelstorfas nometnēs, manā vadībā un klavieŗu pavadījumā."

Nu jau būs pieci gadi, kopš Haralds Berino dzīvo Kanadā. 4 gadus viņš bija Centenary baznīcas ērģelnieks Sen-Džonsā (Jaunbrunsvikā), Sen-Džonsas simfoniskā orķestra pianists, pavadītājs Orātorijas sabiedrībā (kas nesen uzvedusi Brāmsa Rekviēmu), kā arī 4 gadus Mūzikas festivāla oficiālais pavadītājs. Tagad H. Berino ir sv. Jēkaba baznīcas ērģelnieks un ar rudeni pilnīgi pārcelsies uz Truro pilsētiņu (Jaunskotijā), kur jau tagad viņam ir mūzikas studija ar 36 audzēkņiem. Daudzie pienākumi viņam tikpat kā neatļauj nodarboties ar komponēšanu. Tas žēl, jo, piemēram, H. Berino solo dziesmas pieder pie iecerē smalkākām mūsu solo dziesmu klāstā. Tādēļ jo interesantāki būs dzirdēt nākamo pavasari Haralda Berino orātoriju, kas komponēta viņa aktīvākā perioda Latvijā un latviešu garīgās mūzikas klāstā ieņem jo redzamu vietu.

V.

"VIESTURA" VĪRU BALSIS DIMDĒS NIAGARĀ

Dziedot dzimu, dziedot augu.
Dziedot mūžu nodzīvoju —

skan latvju tautas dziesma. Sekojot šīs dziesmas vārdiem un mūsu dziedātājas tautas senajām tradicijām, Niagāras — St. Katarīnas latviešu vīri jau gandrīz 3 gadus vienoti kopj dziesmu garu. Kori atbalstījušas abas vietējās DV nodaļas, novelot tām materiālās rūpes par nošu sagādi un mēģinājumu telpām.

Nav jau arī viegli koŗa vīriem pēc fabrikā pavadītām 8 stundām un bieži vien darbu maiņās, vakaros pulcēties vēl mēģinājumos. Taču ilgas pēc latviskās dziesmas aizdzen vīru nogurumu un aicina tos kopā. Nenoliedzama ir koŗa milzīgā nozīme latviskās kultūras saglabāšanā un tautiskās apziņas stiprināšanā. „Es taisni gaidu mēģinājuma dienu," saka kāds dziedātājs. To apzinoties, diriģents — komponists Voldemārs Linde kas kā virsdiriģents piedalījās visās Kanadā rīkotajās dziesmu dienās un 1. dziesmu svētkos, tagad izvēlējies darbu tikai naktīs, ne vairs 3 maiņās, lai netiktu traucētas nodarbības ar kori vakaros. Tā viņa roku atturīgo kustību vadīts, koris pavadījis mēģinājumos daudzas stundas. Šo lielo darbu, ko viestursieši veikuši, pratuši novērtēt arī citi latviešu vīri pulcējoties Toronto Viestura nodaļā, kas ļoti enerģiskā un apdāvinātā diriģenta V. Rundāna vadībā strauji attīstās un lielumā pat pārsniedz jau St. Katarīnas — Niagāras vienību. Arī Hamiltonas dziesmu dienas vīru koŗu veidošanā un apvienošanā devušas daudz, ja arī mūsu ievērojamais diriģents, komponists J. Cīrulis izšķīries Hamiltonā organizēt vīru koŗa vienību, kas būtu Viestura sastāvdaļa. Tāpat savu atbalstu solījis komponists Imants Sakss.

St. Katarīnas — Niagāras vīru koris 23. aprīlī St. Katarīnās piedalījās mūzikas festivālā, kur ar 85 punktiem ieguva 1. vietu savā klasē. Koŗa darba rezultātus plašā Kanadas un tuvākā ASV latviešu sabiedrība varēs vērtēt koŗa 7. maija koncertā St. Ann'e zālē, 1731 Lombard Ave, Niagarā.

A.

6. atklātā audzēkņu vakarā

svētdien 15. maijā sv. Andreja baznīcas zālē, uzstāsies komponista T. Ķeniņa klavieŗu studijas pāri par 30 dažādu gatavības pakāpju audzēkņi (no 1.—10. gradam), atskaņojot Bēthovena, Šūberta, Šopēna, Brāmsa, Lista, Debisī, Granadosa, de Fallas, Vītola, Sibeliusa u. c. autoru skaņdarbus. Jaunākai studijas audzēknei 7 gadi, bet visvairāk audzēkņu vecumā grupā no 10—12 gadiem.

Pats studijas vadītājs ar latviešu audzēkņu sekmēm apmierināts: starp tiem audzēkņiem, kas viņa vadībā klavierspēli sākuši mācīties pirms 3 gadiem, bez jebkādām priekšzināšanām, daži jau sasnieguši 8. gatavības pakāpi. Salīdzinot ar saviem vērojumiem ikdienas darbā Toronto Karaliskā konservatorijā, komp. T. Ķeniņš domā, ka, ja arī visumā latviešu bērni mūzikāli nav izteikti apdāvinātāki nekā vietējie, tomēr kā labs mantojums no dzimtenes un vecākiem tiem nāk līdzi labāka disciplīnas un pienākuma apziņa, kas daudzreiz sekmes pavairo.

Anna Dagda

NĪDĒJS

Es esmu, es nāku no mājām,
Es esmu daudzi un viens,
Es stāvēju viļņos aiz tevis,
Manu ienaidu tev drosmi bij devis,
Kad nespēja sargāt neviens.

Es eju atkal uz mājām,
Kad jūras ir aizkalis sals,
No lāču purviem un siliem,
No vilku tīreļiem ziliem
Mani sauc un sauc kāda balss.

Mana dvēsele trūd šajā krastā,
Mans naids grib kā uguns būt tīrs,
Tas nevar norimt un klusēt,
Tas nevar gaidīt un dusēt,
Man jālet... lai mirtu kā vīrs.

Mans naids ir kā mīlestība,
Es esmu daudzi un viens,
Es mainu veidu un seju.
Starp jums es neredzams eju
Kā dzimtenes pieskāriens.

Mani kaudami nenokaus kaujā,
Mans ceļš pārī rītdienai iet —
Kad raud jūsu dvēseles vājas
Pēc mirušiem, miera un mājas,
— Manu ienaidu pieminiet!

LUDMILLA SEPE

pēc spožiem panākumiem savā pēdējā ASV turnejā, kur viņa paspējusi apciemot krustu šķērsu visas lielākās latviešu kolonijas plašajā Ziemeļamerikas Sav. Valstu territorijā, tagad pošas uz Kanadas pusi, lai sestdien, 14. maijā, koncertētu arī Toronto. L. Sepe, kas pēdējos gados Vācijā guvusi lielu ievērību, izpelnījusies teicamas atsauksmes arī amerikāņu presē

Annija Simsone

SKATUVE PAŅEM VISU CILVĒKU

Memuāru fragments (3)

Pienāca Lieldienas, un līdz ar tām — Fausta izrāde. — Cik savādi — es vairs skaidri neatceros, kā pagāja šī izrāde. Tikai 2 gadus vēlāk es Grietiņu tēloju pavisam citos apstākļos, citā valodā un zemē „aiz trejdeviņām jūrām, aiz trejdeviņiem kalniem," un šī izrāde man palikusi atmiņā visos sīkumos — kāpēc ne mana pirmā Fausta izrāde? Vai es biju tik neapmierināta ar sevi pašu, ka izrāde un tās atbalss ir „aizmirsusies." individuālpsichologa Adlera vārdiem runājot? Varbūt, ka tā bija. Pēc daudz, daudz gadiem es spēlēju Grietiņu Nacionālā teātrī kā viesizrādi, bet par to vēlāk. Pirmoreiz tēlojot Grietiņu un, drošī vien, atrados savas izcilās priekšteces iespaidā; es nejutos brīva; jā, drošī vien tas tā būs bijis. Vēlāk, citos apstākļos ar citiem režisoriem — es biju atbrīvojusies no jebkuŗas, kaut arī neapzinātas, ietekmes un biju „es," es pati, tas ir, es biju patiesa. Varbūt, tieši Grietiņas loma bija tā, kas man lika izjust to šaurumu, kuŗā norisinājās mans darbs. Varbūt tieši pēc šīs lomas es sāku domāt par varbūtību meklēt sev plašāku lidojumu; es nezinu, kad uzausa manī šī doma. Bet viņa auga un auga manī, miglaini, bez īstas apziņas... Es biju neapmierināta ar sevi, par spīti ārējiem panākumiem. Mani mocīja savāds nemiers, it kā ar katru aizgājušo dienu es kaut ko svarīgu nokavētu. Bija jāsteidzas — un es mīņājos un vietas. Es sitos kā putns pret būrīša sienām, gribējās lidot nezināmās tālēs, bet nebija iespējas tikt laukā... — Tādā noskaņā pagāja 1912. gada vasara. Pienāca rūdens un līdz ar to jauna sezona. Kā lielāko šīs sezonas ieguvumu man gribētos minēt Gundegas lomu Annas Brigaderes lugā Princese Gundega un karalis Brusubārda. Pati rakstniece dzīvi piedalījās lugas iestudējumā. Tas bija liels plūss, bet arī mīnuss! Pēc lielākās daļas skatuves mākslinieku domām, rakstnieka loma līdz ar uzrakstīšanu ir beigusies. Rakstnieka tēlus iemiesot un padarīt dzīvus — ir aktieŗa resp. režisora darbs. Un te sākas diskrepance starp rakstnieku un aktieŗi. Jo lielāka personība ir aktieris, — jo grūtāk būs saprasties ar rakstnieku. Tās ir divas pasaules, divi līdzvērtīgi radītāji un viens vienīgs bērns. Rietumeiropas teātros ir pieņemts, ka rakstnieks atnāk uz ģenerālmēģinājumu un ir galīgi neapmierināts: viņam liekas svešs viņa gara bērns. Tikai vēlākās izrādēs viņš atrod pieeju radītiem tēliem. Izņēmumu šim paradumam sagatavoja vai vienīgi Gerhards Hauptmans. Viņa pēdējās lugas — Vor Sonnenuntergang iestudējuma laikā Maksim Reinhadtam bija jāņem palīgā visa viņa diplomātija, lai saglabātu mieru. Hauptmans bija „nepatīkams" kā rakstnieks — līdzrežisors. Lai gan viņš kaut ko no skatuves saprata, bet viņa iebildumi un vēlēšanās tomēr bija tipiski „rakstnieciski" un pa lielākai daļai neatbilda skatuves vajadzībām. Līdzīgā stāvoklī atradās Gundegas iestudējuma laikā lugas režisors un aktieŗi. Anna Brigadere, kā rakstniece — radītāja, vēlējās, lai aktieŗi izceltu katru teikumu, jā, pat vai katru vārdu, domādama tādējādi pataisīt tēlojumu bagātāku, spilgtāku. Bet rezultātā notika tieši pretējais: pantu skandējums kļuva vienmuļš. Krāsainība panākama ar pretstatu, ar kāpinājumiem. Man, kā Gundegas tēlotājai, bija visgrūtākais stāvoklis. Šī loma nav tēlojama iesācējai. Gundega laistās tūkstoš krāsās, viņa ir saraustīta, bez noteiktas līnijas, te viņa ir karsta, te auksta. Tikai rutinēta aktrise un izcils režisors atradīs to vienīgo veidu, kā izcelt Gundegas mainīgo izturēšanos, lai Gundega kā tēls netaptu nesimpatiska skatītājam. Gundega tāpat kā Šekspīra Katrīna prasa daudz vairāk visa tā tīri „komediantiskā," ko jauna iesācēja, saprotams, nevar dot. Un notika, kā tas citādi nemaz arī nevarēja būt: neapmierināta bija pati Gundegas tēlotāja, un neapmierināta bija pati rakstniece. Par laimi, lugā ir viens brīniški jauks un viengabalains tēls, Sniedze, viņas tēlojumā Dace Akmentiņa laikam gan sasniedza savas skatuves mākslinieces kalngalus. Tā bija viņas „Gulbja dziesma." Luga Princese Gundega un karalis Brusubārda guva lielus panākumus ir presē, ir publikā ar Daces Akmentiņas meistarisko Sniedzes tēlojumu. Vēlākos gados izrādījās, ka nevienai Gundegas tēlotājai nav izdevies sniegt pilnīgu tēlojumu šinī lomā, bet ikvienai Sniedzes tēlotājai ir bijuši lieli panākumi, te minēšu tikai Antu Klinti, šo savdabīgo aktrisi. Man personiski tieši Gundegas lomā noskaidrojās mans tuvākais ceļš. Man kļuva skaidrs, ka man te palikšanas nav, ja negribu apsūnoties. Jo ātrāki, jo labāki prom, tikai prom. Bez Gundegas spēlēju vēl daudz citu lomu, jaunu, iespaidīgu. Bet miera es neatradu un tā vien gaidīju sezonas beigas. Vispirms man bija padomā braukt uz Berlīni mācīties Emīla Reichera dramatiskās augstskolas vasaras kursos. Šis plāns atrada atsaucību teātŗa komitejas vīru vidū ar Jāni Brigaderu priekšgalā. Arī manas māsas bija ar mieru mani palaist vienu uz Berlīni. Jo es tak brauktu tikai uz pāris mēnešiem — mācīties un rudenī būtu atkal savā vietā Interimteātrī, kur es tak biju parakstījusi līgumu jaunai sezonai. Tā mēs visi domājām. Bet liktenis bija izlēmis citādi.

LATVIEŠU MĀKSLINIEKS,

Ko Parīze gribētu paturēt sev

Gleznotāja Reinholda Kalniņa reprodukciju krājumu lielā formātā izdevis Žizāra apgāds Parīzē (Gizard Éditeur Paris).

Krājuma ievadā franču mākslas kritiķis André Salmons sniedz apcerējumu par Reinholda Kalniņa personību un darbu.

A. Salmons atzīstas, ka R. Kalniņa māksla, ko viņš stāda priekšā franču sabiedrībai, viņam visumā atklājusies ne visai sen (rakstīts 1950. gadā) un ka viņš bijis "uz vietas aizrauts".

Vispirms viņš lasītājus iepazīstina ar pašu mākslinieku — viņa dzīvi nu personību

Uzsvērts, ka R. Kalniņš, kaut gan dzimis Igaunijā, ir latvietis. Mācījies Pēterpils mākslas akadēmijā. Pēc karadienesta, no 1921. gada dzīvojis Parīzē, piedalīdamies Salon d' Automne un Salon des Independants izstādēs.

„Reinholds Kalniņš nepalaiž garām ne dienu, neapmeklējis muzejus un nesteidzies no izstādes uz izstādi, no labā krasta uz kreiso, no Rue la Boetie uz Rue de Seine. Tāpat viņš pastāvīgi ir koncertos un redzams noskatāmies ievērojamu drāmatisku darbu uzvedumos", tā kritiķis raksturo R.K. kā cilvēku ar vispusīgām garīgām interesēm.

R. K. Parīzē ir nemitīgi strādājis mākslinieku darbnīcās, izkopdams savu dabas doto talantu. A. Salmons viņu raksturo kā domātāju — mākslinieku. "Ļoti drīz R. Kalniņš ir nobeidzis savu mācības laikmetu, kaut gan ne mazāk pareizi būtu teikt, ka viņš nekad nebeigs mācīties un pūlēties.

Kad R. K. 1939. gadā atgriežas pie Latvijas ainavas, viņš arī dzimtenes atmosfairas atklāšanai lieto savu konstruktīvā reālisma metodi. Viņš prot atraisīt šīs zemes garu, tās dvēseli, un to viņš panāk, nepārtraukti lietodams savus tīri personiskos līdzekļus, no kuŗiem katrs ar pastāvīgu, visdažādāko klimatu iztulkojumam atbilstošo vērtību rāda kā viņam, tā mums, kas viņu vērojam, skarbu uzvaru pār sevi vispārīgā priekšā."

Pēc 1944. gada Kalniņš daudz ceļojis. "No Eiropas ziemeļiem (Latvija, Zviedrija) līdz Toledai (Spānijā), Šveicē, Italijā, Francijas laukos, visur Reinholds Kalniņš ir pieredzījis to, ko tikai nedaudzi spēj — talanta un prāta, daiļuma un domu auglīgās apvienošanās apburīgās iespējas,

Ceļotājs Kalniņš dzīvo vienīgi gaismai; viņš ir tās kaislīgs tulks" — R. Kalniņa mākslu raksturo franču kritiķis.

Krājumā ievietotas 57 reprodukcijas, no tām 26 krāsās. Tās, izņemot pirmo krāsaino ainavu, sakārtotas chronoloģiskā kārtībā, kas dod iespēju apmēram izsekot R. Kalniņa meklētāja sniegumiem — no fovisma 1921. gadā līdz konstruktīvajam reālismam ar bagātu krāsu spēli un formu stingrību 1952. gadā.

Dziļš dvēseliskums un liels dzīvīgums tieši Latvijas ainavās, piem. 18. Daugava, 1942. g. un 22. Pamestais dārzs, 1942., ļoti koncentrēts, vieds un spēcīgs tēlots Latviešu zvejnieks, 1943.

Šie darbi liecina, ka R. Kalniņš pieder latviešu mākslai, kaut gan franču kritiķis to grihētu piesaistīt Parīzei.

Skaisti un interesanti technikā pasteļi, kas, diemžēl, reproducēti bez krāsām, 28., — 1945. g., 46. — 1949., 50. — 1950.

Krājumam pievienots arī A. Salmona apcerējuma tulkojums latviešu valodā.

A. G.

DV Hamiltonas nodaļas drāmatiskais ansamblis viesosies 7. maijā Toronto ar A. Galiņa 3 cēlienu drāmu Drupas. Uzņēmumā tēlotāji un techniskie darbinieki. 1. rindā no kreisās: A. Vilka, Z. Upīte, L. Lapsa, J. Silkāns, J. Vilks, G. Upīte, J. Vītols. 2. rindā: J. Dubinskis, E. Mauriņš, A. Upenieks, O. Zvirgzdugrauds, L. Kalvāne, M. Garbēna, un E. Brīvkalns. Foto: J. Ligers

MARGARITA KOVAĻEVSKA

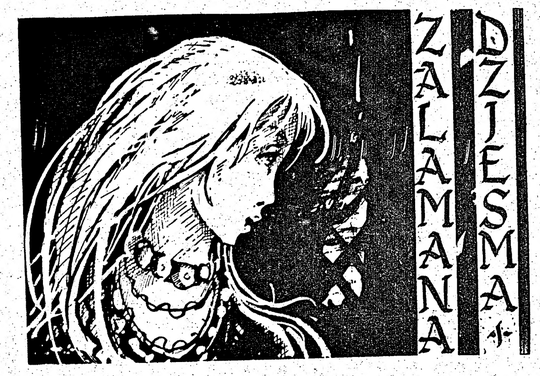

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

I NODAĻA

4. turpinājums

„Liekas, jāņem tevi aiz rokas kā jaunkundzi un jāstiepj uz gultu."

„Vai es neteicu — neforsē varoni!" Atsauca slaidākā māsa. Tā bija Marēna — ar sarkanas ogas muti, īsi apcirptiem matiem, zīda zeķu kājām. Un viņai bija skaļa balss.

„Tu! Klausies! Tūlīt, uz vietas — mājup! Ierij kādu piramidona tableti un liecies gultā. Derētu arī termafors pie kājām. Aizpogā kažoku!"

„Jā, brālīti — aizpogājies gan." Labināja Ulle, zema un drukna, līdzīga Hortenzes jaunkundzei. Jau no Ziemassvētkiem viņa dzīvoja Gauros, darināja pūru un gaidīja rudeni kāzām.

„Tici, Ulle, ar viņu nav vairs labi. Uz galu. Ja to visu redzētu māte, viņa kapā apgrieztos uz otriem sāniem. Iekēries līdz nesamaņai Cauņēs kundzē! Tajā pūderētā zosī. Sakaltusi baltmaizē."

„Bet, Marēna, tu vienmēr tik nesaudzīga pret otra jūtām!"

„Ullīt, nežēlo! Uzklausies. Aizvakar vēlā stundā zvana telefons. Ko šis? Tieši no karstas vannas ielec biksēs, bez mēteļa, bez kaklauta izmetas pa durvīm, pārrodas otrā rītā. Man par tevi, brāli, visu pastāsta apakšstāva Zizanna. Jā, pārraudzies rīta pusē. Aizslēdzis durvis. Kaucis kā aizkauts. Kāds mierinājis. Atslēgas caurumā varēts saskatīt tikai vienu atbaidīgi cauras zeķes kāju. Droši vien Amadeusa — kam citam tādas zeķes un papēži!"

„Brālīt, vai patiesi tu draudzējies ar padibeņu karali Amadeju?"

„Jā, jā Ullīt —," Marēna pasita gaisā knipi, „ar to pašu! Kas viņš par mākslinieku — portretu un žanru gleznotāju? Pārpratums — ne cilvēks. Un pagājušā naktī brālis atkal nebija mājā. Nav vēl zināms, kad pārradies, bet gandrīz nokavēja rīta vilcienu. Acis aiztūkušas, žāvas līdz ausīm — uz pleca sarkans mats. Caunes kundzes — es pazīstu! Viņai patiesībā pelēkas žurkas mati, bet — krāso! Redzēju!"

Laikam kažoka Gaurs noskaitās. Viņš atgāja no bērza un sabāza rokas kabatās: „Jā! Vakar biju Klostera pagrabā. Ar Zentu."

„Vai dzirdat? Amadeusa, tā mākslinieka Padēla, dzejnieka un Dzērāja vārdiem izsakoties: „Ar Sarkano Cauni pīdamies, tu nodegsi kā senā Roma." Viņa ir vamps. Caunei aiz katra pirksta gredzena slepena dēka. Viņas virs ir tīrasiņu muļķis. Auns!"

„Apturi!"

„Nekā neturēšu! Jā gan — pat ar nīlzirgu Pētersonu, to pašu, kam degunā polipi, bet citiem stāsta — esot pusfrancūzis. Jāsmejas! Neviena sieviete neskatās viņam virsū. Bet Zentai labs. Zentai visi labi — kad tikai nauda!"

„Zenta ir skaista sieviete."

„Skaista? Ak tu — apmātais! Viņai izoperētas mandeles, aklā zarna — divi furunkuļi — varžacis — sagraizīta gabalu gabalos. Uz pieres arī rēta — aizpūderēta!"

„Nav brīnums, ka tev draudzeņu nav. Bet vai tādēļ mēs šeit nācām — izlamāt citus cilvēkus? Lūk, kanna, lūk — vējš un pavasara elpa, tādēļ nācām." Gaurs nožāvājās: „Iesim."

„Nē, mēs nācām šurpu, lai visi vienkopus izrunātos. Rīgā mums nekad nav laika, un Ulle ietupusi pūra lādē. Jā, redzi, Ullīt, noslauki asaru, tā mēs pēdējā laikā dzīvojām bez tava mīluma. Dzīvojam un uzdzīvojam. Arī kaujamies! Jukts ar Mundu pavisam dulli. Mēs ar Olgas tanti vairs nevaram savaldīt. Un tēvam negribas sūdzēt — viņš ir tik labs. Tā, piemēram, ziemā saltas dienas. Plosās gripa, influence. Mēs abas ar Olgas tanti pievelkam stingrākus grožus, vakaros aizslēdzam durvis. Bet ko šie? Izlauza durvju kloķi! Un aizskrēja uz Sarkandaugavas balli. Pie huļigāniem, nažu varoņiem! Visu nakti abas ar tanti vaimanājām."

„Tu pārteicies — Preses balli."

„Ko? Vai dzirdat? Noplīsušā Amadeusa sabiedrībā uz Preses balli! Vai noīrējāt viņam fraku? Nopirkāt lakotas kurpes? Iespraudāt pogcaurumā poētisku rozi?"

„Varbūt tas bija Akadēmijas karnevāls — varbūt mēs bijām trīs mūki ar kapucēm pāri acīm."

„Ak, Ulle, Ulle! Labi, ka mēs svaigā gaisā — Jukts ar Mundu smej mums sejās. Iedomājies, ar ballēm viņiem nepietiek! Tēva dzimšanas dienā, kad ar pūlēm bijām visi sadat

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED
1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

1955. g. Meteor, Mercury un Lincoln

vieglās automašīnas neierobežotā izvēlē.
Visu firmu lietotās vieglās un smagās mašīnas

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā HU 8-1488

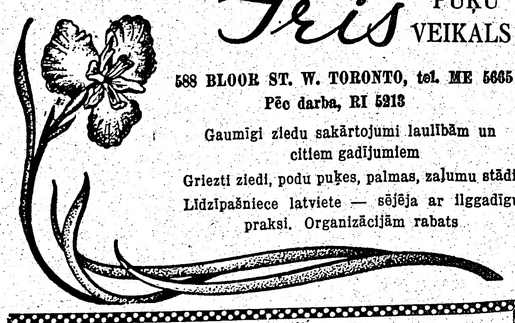

Iris PUĶU VEIKALS
588 BLOOR ST. W. TORONTO, tel. ME 5665
Pēc darba, RI 5213

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem
Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi.
Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792, pie Grace

RADIO UN TELEVĪZIJAS TECHN. A. EGLĪTIS
62 LANGLEY AVE, Toronto Tel. RI 6477

DAVENPORT GULTAS, SĀKOT AR $39.95,
Davenport gultas, Continental gultas, matraces pagatavotas uz pasūtinājumu mūsu fabrikā, par fabrikas cenām.
Ne mazākās peļņas.

PHILLIPS CHESTERFIELD

953 Dundas St. W., tel. EM 3-1611, Toronto

Licencēta auto skola BALTIC
Visiem kursantiem garantēju atļaujas

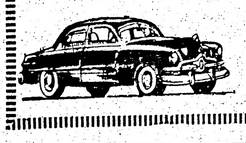

A. MASINGS
100 High Park Ave
Tel. RO 7-7944, Toronto

BALTIC GARAGE
445 King St. E. Tel. EM 8-8153, Toronto
Motoru, karoserijas labošana un krāsošana, lēts un garantēts darbs
AUTO TRANSPORTS
A. PURJE P. KURRE

GREGORY CHARLAP
B.A.M.Sc., M.C.L.
ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR
Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas
Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858
University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604

Dr. JĀNIS KAROLS
LATVIETIS
Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)
no plkst. 9-11 un no 5-7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681
Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. P. BĀRDIŅŠ
740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto
no plkst. 5-7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās RO 2-6324

Dr. SILVIJA UŽANS
BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBAS
pieņem no plkst. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās un sestdienās no plkst. 12—1
52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892, Toronto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās
3587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Dr. ANNA LAUKS
86 BLOOR ST., WEST. TORONTO
Physicians un Surgeons Building, ieeja no sāniem, istaba 614,
Pirmdienās, trešdienās un sestdienās no pl. 10-12 rītā,
pārējās dienās no pl. 6-8 vakarā.
Tel. kabinetā WA 2-8855, mājās RO 7-6349

Dr. JĀNIS REKAI
ķirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI
iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395
Iepr. telef. pieteikšanās

ZOBĀRSTE
NINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.
pieņem pirmdien un trešdien no 2-9 vakarā, otrdien un piektdien no 9-5 vakarā
660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

O. E. CARSON
Ltd., Realtor

A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121

AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ

COXWELL — DANFORTH. Pilna cena $14,900, 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens-eļļas apkure, iekopts dārzs, garāža, iemaksa $3.500. Atlikums viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.

BATHURST — OLIVE 8 istabu dubultķieģeļu māja, divas virtuves, eļļas apkure. Pilna cena $15.000, iem. $3.500.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ REAL ESTATE
❶ Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. ❷ Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. ❸ Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.
227 Lauder Ave (pie St. Clair Ave), LA 6569
Pārstāvis: JĀNIS VEISS, EM 8-7385

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
MODERN DELICATESSEN
281 Danforth Ave, Toronto, tel. GE 3331, mājās tel. RI 4650
Piedāvāju lielā izvēlē: dažādu šķiršu gaļas izstrādājumus no Kristapsona, European Meat Market, Central Meat Market, Šneidera u. c. uzņēmumiem. Visādu šķiršu maizi, latviešu gaumē ābolkūkas un dažādu citu šķiršu kūkas pēc izvēles, pagatavotas no latviešu amata meistara. Lielā izvēlē: delikateses, importēti zivju konservi, Šveices un Dānijas sieri, kā ar žāvēti zuši un laši. Piena produkti — Kanadā pazīstamie Silverwood ražojumi.
Dabūjams viss, kas vajadzīgs aukstam galdam
ZELMA BELTE

LEASIDE ESSO GARAGE
928 Millwood Rd. Leaside, tel. HU 8-5152
(pie Laird Dr.)
IMPERIAL ESSO PRODUKTI. ❷ LATVIEŠIEM ATLAIDE
Pilnīgi vieglo un smago auto remonti ❶ Smērēšana un eļļas maiņa ❸ Pirmklasīgs un garantēts darbs ❹ Ļoti mērenas cenas
Atvērts no pl. 7 rītā līdz plkst. 7 vakarā
Laimons MAROVSKIS Laimons ALDERS

Mūsu latviešu pārstāvis
P. AVOTIŅŠ
AL. GARBENS REAL ESTATE
1611 Bloor St., W., LO 2738, Toronto
Skaistākie nami pilsētas rietumos

VENUS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
231 Roncesvalles Ave.
(pie High Park Blvd.)
OL 4645, Toronto
Ziedu sakārtojumi kāzām un citiem gadījumiem, kā arī: griezti ziedi, podu puķes, greznuma stādi. Dabūjami: Latviskie izstrādājumi, keramika, latviešu laikraksti. ❷ Latviešiem atlaide

ELZA PĒRKONE
Kopj: seju, galvas ādu, matus; iznīcina: liekos matiņus, sarkanās dzīsliņas, kārpas, uz visiem laikiem.
Sniedz padomus visos kosmētikas jautājumos un piemēro tieši jums domātos preparātus.
Diatermija. — Elektrolize. — Galvanizācija. — Kalnu saule
Matu, uzacu un skropstu krāsošana. Ilgviļņi.
Pieprasiet mūsu cenrādi
AMARYLLIS
COSMETOLOGICAL INSTITUTE
61 Charles St., W., Toronto, tel. WA 1-9011

HERMANA KLIGERA
FOTO STUDIJA
1 First Ave, Toronto, Ont.
RI 5697 — HA 9908
(Gerrard — Broadview)
Portreti, kāzu, dokumentu un krāsu uzņēmumi. Attīstu un kopēju arī amatieru darbus

Jaunākie LATVJU GRĀMATAS izdevumi

Andr. Niedras vēst. romāns — KAD MĒNESS DILST	$3.60
E. Birznieka-Upīša — PASTARIŅA DIENAS GRĀMATA	$2.60
H. Sobeka sporta romāns — UZVARA	$2.80
R. Blaumaņa — KOPOTI RAKSTI, 8., 9., 10. sējumi	$11.60
M. Vesterlindas biogr. romāns — MOCARTS	$3.40
A. Niedras romāns — PIE AZANDAS UPES	$3.50

Mūsu grāmatas pieprasāmas arī visās korektajās grāmatnīcās. Visas grāmatas iesietas.
LATVJU GRĀMATA,
P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1-2 EUCLID AVE, WA 1-6708
Toronto

Dr. med. K. ZYMANTIENE
Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1-4 un 5-8 un pēc vienošanās. OL 6851
Runā latviski un vāciski

IECELOŠANAS, IZCELOŠANAS vizu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St. Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Moderns delikatesu veikals
RIGHT WAY
1287 Gerrard St., E.
Toronto, tel. GL 9742
Lielākā izvēlē eiropiešu delikateses un plaša gaļas izstrādājumu — desu izvēle
Labākā maize

J. GRĪSLIS
Drēbnieks
188 Davenport Rd., Toronto, tel. WA 3-5295
Agrāk: Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

GERALD H. MARSDEN
Advokāts un notārs
6 Adelaide St.E. Room 809
EM 6-9614
runā vāciski un krieviski
Mr. A. KERSON,
īpašu juristu,
mājās MA 0141, Toronto

Jauna vēsturiska grāmata
Prof. Dr. agr. H. LĀCIS
Toreiz, kad Latvijas valsts tapa
Grāmatā daudz nepublicēta materiāla, un tā stāsta, cik grūti nācās izcīnīt dzimtenes neatkarību. Cena $2.00. Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 HURON ST., TORONTO
Izsūtām arī pa pastu, 10c pasta izdevumi

A. SILAVS
❶ DRĒBNIECĪBA,
❷ TĪRĪŠANA,
❸ IZLABOŠANA
Šis uzņēmums jums pakalpos vislabāk. Mērenas cenas.
415 DUNDAS ST. E.
Toronto (pie Parliament)
EM 4-0089

DĀMU FRIZIERSALONS
MODEL
VIJA KREMANIS
109 Moberly Ave Toronto
Tel. OX 4-0464
Danforth-Woodbine, 2. stāvā

MONTREALA
FOTO STUDIJA
OSKARS ASMENIS
1248 Mackay St., Apt. 1
Montreal, P. Q. Pilsētas centrā
Tel. WE 5543

VAJADZĪGS
nekustamu īpašumu
PĀRDEVĒJS
Pieteikties pie
KEN WILES
Real Estate,
1982 Eglinton Ave, West,
RU 1-6164, Toronto

Steidzami meklēju
PIRKT NO 7.—10.
ISTABU MĀJU.
VAR MAKSĀT
SKAIDRĀ NAUDĀ
Lūdz zvanīt
PĒTERIM GALVĀNAM
OL 7561, Toronto

IMANTA
LATVIEŠU TAUTAS TRAĢĒDIJAS
10 GADU PIEMIŅAS IZDEVUMS
O. FREIVALDA
KURZEMES CIETOKSNIS
DIVĀS GRĀMATĀS
Dokumenti, liecības un atmiņas par latviešu tautas likteņiem 1944./45. g.

Jau pagājuši 10 gadu, kopš esam izklīdināti visos pasaules vējos. — Klīstot pamazām izklīst arī atmiņas par traģiskāko mūsu nesenās vēstures posmu — Otra pasaules kara beigām, — pamazām aizmirstas notikumi, vārdi, notikumu secība. — Vienīgā iespēja, kā atsvaidzināt atmiņā visu to, ir literatūra, faktu un dokumentu krājumi par šo laiku. Šai vajadzībai neaizstājams palīgs ir O. Freivalda KURZEMES CIETOKSNIS. Šais grāmatās koncentrētais materiāls neaptver tikai Kurzemes cīņas un dzīvi kā frontē, tā aizmugurē vien, bet gan visus notikumus, kopš boļševiku otrreizējās iebrukšanas Latvijas robežās.

Par to liecina jau galveno nodaļu virsraksti: Ziemeļu frontes sabrukums, Boļševiku iebrukums Latgalē un Zemgalē, Latviešu leģions, Latviešu vadītāju personu cīņa par savas tautas tiesībām un aizsardzību, Līdumnieki un kurelieši, Tautas Palīdzība, Rīgas atstāšana, Kāpēc Hitlers neatteicās no cīņas Kurzemē, 19. latviešu divīzija Kurzemē, Seši boļševiku lieluzbrukumi Kurzemes cietoksnim, Pirmās dienas Kurzemes cietoksnī, Pānika Kurzemē, Nostabilizēšanās, 250 tūkst. bēgļu Kurzemē, Vācijā nokļuvušo bēgļu skaits, Bēgļi Zviedrijā, Kurzemnieku liktenis, Kureliešu traģēdija, Meža kaķi, Vācu civilā pārvalde un latviešu iestādes, Ziemassvētki Kurzemes cietoksnī, Kultūras dzīves atjaunošanās, Frontes virspavēlnieka atmiņas, Politiskā situācija Kurzemē, Potsdamas Latvijas Nacionālā Komiteja, Kurzemes tautas padome un pagaidu valdība, Vācu armijas kapitulē, Traģēdijas uz jūras, Kurzemes un tās aizstāvju liktenis pēc kapitulācijas, Latviešu karavīru traģēdija Zviedrijā u. c.

Tekstu papildina 90 illustrāciju un kāršu. Darbam pievienots arī personu reģistrs, kas aptver apm. 500 vārdu un literatūras rādītājs.

Grāmatas pērkamas un pasūtināmas ikvienā solidā latviešu grāmatnīcā vai tieši apgādā

Katra grāmata maksā: ies. $3.80, broš. $2.50

Pasūtinot tieši apgādā š. g. maija mēnesī, jūs saņemsit iesietas grāmatas par brošētu grāmatu cenu vai brošētas grāmatas ar 25% atlaidi!

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese
IMANTA
Postbox 292, Kobenhavn V., Danmark

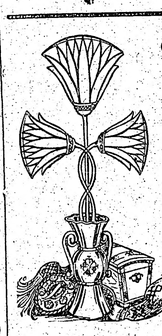

❺ Mūsu speciālitāte — līgavu buķetes un citi ziedu izstrādājumi dažādos stilos.
❶ Labākās kvalitātes griezti ziedi un podu puķes visplašākā izvēlē.
❸ Kanadas latviešu dailamatnieku savienības salons.
802 BATHURST St. pie Bloor, KE 3884, Toronto
LOTUS

IZTURĪGĀKAS PAR CITĀM
Penmans
WARRANTED PURE PENMANS KNIT-GOODS
IZTURĪGAS
DARBA ZEĶES

Katra veida un svara jums vajadzīgas, jūs tās dabūsit plašajā PENMANS DARBA ZEĶU izvēlē. Un ko vien jūs izvēlētos, jūs izdevīgi iegādāsities par piemērotām cenām
ARĪ VEĻA VIRSDRĒBES

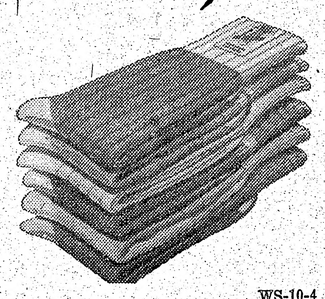

WS-10-4
Pastāv kopš 1868. gada

BRUNO PURIŅŠ

BIEDRS TORONTO NEKUSTAMO ĪPAŠUMU TIRDZN. APV.

Latviešu aģents nekustamu īpašumu pirkšanas-pārdošanas lietās

Sagādāju aizdevumus līdz $3.000 par 3% gadā

BIROJĀ
OL 3516
MĀJĀS
WA 1-2226

BROADVIEW — DANFORTH rajonā 7 istabu dubultķieģeļu māja, ļoti labā stāvoklī, cietkoka grīdas, centrālā apkure ar eļļu, jauks dārzs un dubultgarāža. $14.900 pilna cena, $3.000 iemaksa.

OAKWOOD — ROGERS RD. stūrī augļu tirgotava, nedēļas apgrozījums $1.700. Labi īres noteikumi. Pilna cena $8.500. Iemaksa $5.000.

O. E. CARSON LTD.

1245-ST. CLAIR AVE., W., TORONTO

Viens no lielākiem realtoriem Torontō

5 biroji, 100 aģentu, mūsu sludinājumi 15 laikrakstos dos jums

ātrus rezultātus pērkot vai pārdodot

DVF APGĀDS LONDONĀ

72 Queensborough Terrace, London W. 2, England

Jauns PĒTERA AIGARA romāns

LĪGODAMA UPE NESA

228 lpp. Vāku zīmējis JĒKABS STRAUPENIEKS

„Aigara romāns LĪGODAMA UPE NESA ar tautas dziesmas refrēnu kā motīvu notiek 1933. g. vasarā, un tā ārējā episkā skatuve ir kāda nelielā kūrvietā, varbūt Baldone. Tā ir vasara, kad šķobās parlamentārās Latvijas stāvoklis, grūstīts kā no ieķšas, tā ārienes — no lielo kaimiņu krievu un vācu pusslepeniem spēkiem. Šai fonā noris studenta Gudrupa un dejotājas metreses Krāsmates aizrautīga, kaut abiem ne jau pirmā mīlestības dēka..."

(Jānis Grīns, Latvija, 19. 2. 55.)

„Kas šai mīlestības stāstā ar laimīgām beigām ir tīkams, tas ir sināms vasarīgums, kas piepilda romāna atmosfairu, modinot atmiņas par Latvijas ainavu."

(Jānis Rudzītis, Ceļa Zīmes 23. n-rā).

Cena: autora parakstītie eks. ar velt.: $3.20, ies. $2.80, broš. $2.40

Ģen. V. ANDERSS

ARMIJA TRIMDĀ

Grāmata par poļu armijas cīņām un traģēdiju no 1939. g. līdz 1945. gadam ar tā laika politiskās frontes raksturojumu. Illustr. fotoattēliem un divkrāsu vietu kartēm.

„V. Andersa grāmata paver ieskatu daudzos drūmākajos Otrā pasaules kara notikumos. Divos lielos pretstatos rādīti Polijas likteņi. Poļu tautas varonīgā cīņa ar diviem varmācīgiem iebrucējiem. Rietumvalstu vadītāju divainais politiskais apmulsums un principu trūkums darījumos ar Maskavu... Katram latvietim, kas grib dziļāk ieskatīt Austrumeiropas ciešo likteņu saistību, šī grāmata var būt labs palīgs."

(Londonas Avīze Nr. 401, 29. 1. 54.)

„Grāmatā Armija Trimdā poļu ģenerālis, kas ir viena no redzamākajām trimdinieku personībām vispār, atstāsta savus piedzīvojumus no kara pirmās līdz pēdējai dienai. Izstaigājis gaņus celus cauri vācu sakautai Polijai, Krievijas cietumiem, cauri Persijai, Irakai un Italijai, viņš, būdams kara laukā uzvarētājs, bet Rietumu politiķu divkosīgās spēles dēļ pievilts..."

(Latvija, Nr. 7, 13. 2. 54.)

Cena: ies. $2.80, broš.: $2.40

I. KOLVINS

KANARISS

Slepenā dienesta vadītājs (Apgādā izpārdots)

Šis ir plašākais un pamatīgākais apcerējums par vācu slepenā dienesta vadītāju 2. pasaules kara laikā — admirāli Kanarisu un viņa traģisko likteni

„Grāmatas lapas viena pēc otras atklāj visfantastiskākās lietas par vācu „Abwehr'a" un angļu „Secret Service" savstarpējām cīņām." (Latvija, 1951. g. 6. okt.)

Cena: ies. $2.80, broš. $2.40

DZIESMU KRĀJUMS

KARA ZĀBAKOS

Cīņu grāvjos, bunkuros, gūstekņu nometnēs un mājās dziedamas 221 latviešu karavīru dziesmas, ar dižkareivja Villbalda Drosmiņa priekšvārdu un Ernesta Rirdāna illustrācijām, audekla sējumā. Cena $1.90

ĢENERĀLKOMISIJĀ

Grāmata latviešu valodā — satira par komūnistisko valsti! „1984. g." autora

DŽORDŽA ORVELA

DZĪVNIEKU FARMA

(LATPRESS APG., LONDONĀ)

ar. K. SMILTENA illustrācijām

„Cūkas, kas tika pie ārkārtīgas varas. Cūkas, visgudrākie un nežēlīgākie no dzīvniekiem, uzņēmās vadību, un pamazām visvarenākā no tām — Napoleons — iegūst ārkārtīgu varu pēc parastajām tīrīšanām. Orvels, atklāts un nekomplicēts rakstnieks, ir skaidrībā par sava stāsta beigām. „Visi dzīvnieki ir vienlīdzīgi, bet daži dzīvnieki ir vienlīdzīgāki par pārējiem"...

(Daily Mail, 12. 1. 55.)

„Ziņas no Kremļa apbrīnojami saskan ar rindām Dzīvnieku farmā, kas ir Džordža Orvela satira par padomju valsti. Dž. Orvels sarakstījis arī „1984. g." „Dzīvnieku farma," kas tagad tiek rādīta arī kā zīmēta filma, rāda dzīvnieku revolūciju cilvēku nesapratīgi vadītā farmā. Cūkas, kuļa Majora vadībā, pārņem farmu. Tad vadību uzņemas Sniega pika, bet Napoleons, kas klusībā apmācījis suņus par slepeniem policistiem, viņu nobīda pie malas"... (Daily Express, 9. 2. 1955.)

„Džordža Orvela fābula Dzīvnieku farma beidzot piedzīvojusi pelnītu atzinību. Orvela slava, kas viņa dzīves laikā bija stipri viduvēja, piecus gadus pēc autora nāves ir pārsolojusi visu rietumu pasauli. Džona Muižas farmas dzīvnieku revolūcionārās izdarības tik pilnīgi un patiesi atklājušas, kas notiek ar taisnību, ja to saņem rokās netaisni valdnieki, ka angļu sakšu zemēs vārda tiešā nozīmē var runāt par Orvela ēru.

(Londonas Avīze, 21. 1. 55.)

Cena: ies. $1.50, broš. $1.00

Prof. A. SPEKKE

LATVIA and the BALTIC PROBLEM

(Latvian Information Bureau, London) Sketch of recent history

Autors, pamatojoties uz pēdējo laiku publikācijām, rāda pašreizējo Baltijas jautājumu smagā un nopietnā Austrumeiropas jautājumu kompleksā

Cena: ies. $1.50, broš. $1.00

Prof. E. BLESSE

MŪSU VALODA SAVU VĒSTURISKO CĪŅU GAITĀS

Latviešu valodas cīņa pret vācu un krievu valodu ietekmi. Cena 50c

Dabūjamas visās latviešu grāmatnīcās

PIEKTDIEN, 13. MAIJĀ, PLKST. 8.30 COLUMBUS HALL, Linden un Sherbourne ielu stūrī, Toronto

TRADICIONĀLĀ PAVASARA BALLE

KĀDREIZ MAIJĀ...

● ZIEDIEM DEKORĒTA ZĀLE ● LABĀKĀ DEJU MŪZIKA AR ROMANTISKAJIEM PIEDZIEDĀJUMIEM ● PILNA BUFETE ● GALDIŅI ● PĀRSTEIGUMI ● LA SACENSĪBAS Nr. 1. IZLOZE

Galdiņi rezervējami pa tel. EM 8-0792

It visus laipni sagaidīs DV Toronto nodaļa

LATVIJAS MODERNĀ SPIESTUVE — AMERIKĀ TORONTO

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, žurnālus

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalifi. cēti amatnieki ar praksi

SPIESTUVE: 154 St. PATRICK ST., TEL. EMpire — 8-3239

KANTORIS: 123 HURON ST., TEL. — EM 8-0792

IZĪRĒJAMS vairākas nemēbelētas istabas ar 2 virtuvēm — pilsētas centrā (Piemērotas biroja telpām). Zvanīt katrā laikā GE 9908, Toronto. (197)

PILSĒTAS CENTRĀ izīrējamas 2 nemēbelētas istabas un virtuve ar gāzes plīti, 3. stāvā. Zvanīt tel. — EM 8-0792, Toronto.

MT. PLEASANT — MILBROAD Rd. rajonā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt HU 9-5672, Toronto. (188)

IZĪRĒJAMS 2 lielas istabas un virtuve (elektriskā plīts un izlietne) 3. stāvā, precētam pārim. Zvanīt katrā laikā, EM 8-8525, Toronto. (198)

IZĪRĒJAMS trīs istabu nemēbelēts dzīvoklis. Tel. LO 1052, Toronto. (200)

IZĪRĒJAMAS 2 atsevišķas mēbelētas istabas ar gāzes plīti pārim vai vieniniekiem. Zvanīt pēc pl. 4 vak., WA 4-8855, Toronto. (195)

IZĪRĒJAMA viena liela un viena maza istaba ar vārīšanas iespējām pilsētas austrumos. Zvanīt tel. — OX 1-4628, Toronto. (184)

HIGH PARK rajonā izīrējama mēbelēta istaba ar visām ērtībām. Tel. RO 7-7944, Toronto. (166)

BROAVIEW — DANFORTH rajonā izīrējama viena saulaina, labi mēbelēta istaba. Vārīšanas iespējas un ledusskapja lietošana. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā, tel. GE 6172, Toronto. (183)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar pilnu pansiju Bloor — Dovercourt rajonā. Zvanīt LO 2411, Toronto. (192)

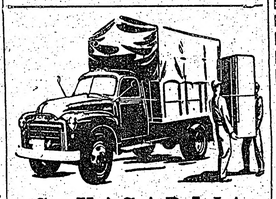

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKĀ

Ņujorkas latv. ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N.Y.

Ģimenes dienā, svētdien, 8. maijā dievkalpojumi ar veco ļaužu godināšanu un dievgaldu trīs vietās:

Plkst. 9. rītā sv. Toma baznīcā, Bronksā, māc. A. Ozols.

Plkst. 3 pp. Betlemes baznīcā, Brukliņā, mācītāji R. Zariņš un A. Ozols.

Plkst. 6 vak. Mūsu Pestītāja baznīcā, Džamaikā, māc. A. Ozols.

Svētdien, 15. maijā divi dievkalpojumi: pl. 2 Mūsu Pestītāja baznīcā Port Vašingtonā un pl. 3 Betlemes baznīcā, Brukliņā.

Sestdien, 21. maijā ASV austrumu piekrastes mācītāju un draudžu darbinieku konference draudzes namā. Konferences noslēguma dievkalpojums pl. 3 Betlēmes baznīcā archibīskapa vietn. prāv. J. Kuļliša vadībā.

ČIKĀGĀ

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 8. maijā, plkst. 2 Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakštelpās Ģimenes dienas akts.

Svētdien, 22. maijā, plkst. 6.30 v. dievkalpojums jaunatnei.

Māc. V. Sēters, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 8. maijā, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. Ģimenes dienas dievkalpojums.

Velandā, 15. maijā, plkst. 1 pp. Ungāru bazn. Ģimenes dienas dievkalp.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So.)

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Pāvila ev.-lut. baznīcā.

8. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums plkst. 5.30 pp.

Svētdienas skola visām grupām plkst. 4 pp. baznīcā.

Kličenerā, Mateja ev.-lut. baznīcā Ģimenes dienas dievkalpojums svētdien, 8. maijā, plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st. tel. WA 4-1563).

Svētdien, 8. maijā, plkst. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, Dziedās P. Geistauts.

Svētdien, 15. maijā, plkst. 4 pp. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Svētdien, 22. maijā dievkalpojuma nebūs, jo šai dienā notiek ULCA latviešu draudžu mācītāju un draudžu darbinieku sanāksme Montreālā.

Pirmajos Vasarsvētkos 29. maijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi Toronto sv. Jāņa draudzē 1955. gada maija mēnesī.

8. maijā, plkst. 4 pp. Kurzemes kapitulācijas 10 gadu atceres dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

15. maijā, plkst. 4 pp. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā, māc. A. Lūsis.

22. maijā, plkst. 4 pp. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā, māc. A. Briedis.

29. maijā, plkst. 2 pp. Vasarsvētku dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Vinipegā, 8. maijā, plkst. 3 pp. Immanuela baznīcā, Ģimenes dienas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars.

Māc. E. Caune, 11506 109 Ave, Edmonton, Alta, tel. 25081.

Edmontonā, sv. Jāņa baznīcā, — 10759 — 96 ielā

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavā, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

8. maijā, plkst. 5 pp. Ģimenes dienas dievkalpojums, dziesmu lapiņas, skolēnu dziesmas.

15. maijā plkst. 2 pp. svētbrīdis YMCAā, ievadot skolas sarīkojumu.

29. maijā Vasaras svētku dievkalpojums plkst. 5 pp.

Māc. R. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

8. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums plkst. 3 pp. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas akts un groziņu vakars.

15. maijā dievkalpojums plkst. 3 pp.

22. maijā dievkalpojums pl. 3 pp.

29. maijā — Vasaras svētkos — dievkalpojums pl. 3 pp.

Māc, Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Sadberijā, svētdien, 8. maijā, pl. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) Ģimenes dienas dievkalpojums.

Māc, H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

8. maijā — plkst. 1,30 pp. Ģimenes dienas dievkalpojums.

29. maijā — plkst. 1.30 pp. — Vasarsvētku dievkalpojums.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi: 8. un 29. maijā — plkst. 12.35.

Otavā — Sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

1. maijā — plkst. 2 pp. — Ģimenes dienas dievkalpojums.

15. maijā — plkst. 2 pp. — dievkalpojums.

Latviešu skolas ticības mācības stunda plkst. 1 pp. dievkalpojumu svētdienās.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

Latviešu katoļu dievkalpojums Toronto un Kurzemes kapitulācijas 10 g. atceres brīdis notiks svētdien, 8. maijā, plkst. 11.30 Newman katoļu baznīcā, 89 St. George ielā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, Jūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā, People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1.4218.

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto

Piedāvā Mātes dienai visplašākā izvēlē:
● Grieztus ziedus ● Ziedošas podu puķes ● Zaļumu un tropiskus stādus ● Keramiku ● Tautiskos izstrādājumus

Pasūtiniet nekavējoties, mēs piegādājam mājās

ALFREDA BURTNIEKA

APDROŠINĀŠANAS AGENTŪRA ČIKĀGĀ

pieņem visāda veida apdrošinājumus, kā: veselības, auto, māju, dzīvokļu iekārtu utt.

Biroja adrese: 4936 W. Henderson St., Chicago 41, Ill. Tel.: AVenue 3-3529

Licencēts Illinoijas un Viskonsīnas valstīs

850 Bloor St. W. (pie Ossington Ave), LO 7076

MATINEE HATS

DĀMU CEPURU VEIKALS

Krājumā: Salmu, puķu un koktelļa cepures, pagatavojam arī no pienesta materiāla, — tāpat arī gatavojam līgavām un līgavas māsām

MARTA ŠVERNS

IZĪRĒJAMA istaba ar vārīšanas iespējām, piemērota vienai personai. Pastāvīgi silts ūdens. Zvanīt tel. LO 2069, Toronto. (191)

BLOOR — RUNNYMEDE rajonā izīrējama labi mēbelēta istaba vieniniekam ar visām ērtībām, 44 Waller Ave, Toronto (193)

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta istaba ar mazu atsevišķu virtuvīti pārim vai vieniniekiem High Park rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vak. RO 7-5074. Toronto. (190)

Dažādus elektriskos darbus veic

P. PURVS

Tel. MO 1640, Toronto

MEKLĒJU
NIKOLAJU PANTALOVIČU
V. RADVILS,
122 E. 78th St.
New York 21, N.Y.,
U.S.A.

NOTIS

HIMNAS

Latvijas, ASV un Lielbritanijas 0.50

V. DĀRZIŅA

Spēlējiet, pirkstiņi 1.50
Prelūdes in G 1.50
Sonāta in F 2.50
20 latv. tautas dziesmas solo balsij un klavierēm .. 1.00
50 latviešu tautas dziesmas 2.50

E. DĀRZIŅA

Rezignācija un A. Jurjāna Lūgšana 1.20
Melancholiskais valsis 0.70

E. MELNGAIĻA

Solo dziesmas (31) 2.00
Vīru koŗu I krājums 2.00

T. ĶENIŅA

Kantāte korim, solistiem un ērģelēm 1.50

kā arī citas notis dabūjamas

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NV 2-0860

ATRASTA IZEJA GLOBALAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

VISPĀREJAS VĒLĒŠANAS NORAIDITAS

Gandrīz katrā kongresā bija pacelts jautājums par vēlēšanu kārtību grozīšanu. ALAs valdei ir ienākuši 3 ierosinājumi ievēlēt valdi vispārējās vēlēšanās, par kuŗām referēja statūtu komisijas priekšsēdis A. Ūdris. Viņš norādīja uz Kanadas piemēru, kur balsošanā piedalījušies tikai 14% apzināto latviešu. Vēlēšanas pa pastu esot tikai vēlēšanu surrogāts. Nav iespējams sastādīt vēlētāju sarakstu un nevar kontrolēt vai vēlēšanas norit likumīgi. Tiešas vēlēšanas izdara arī igauņi ASV. No 12.000 igauņiem (ieskaitot bērnus) balsošanā piedalījušies ap 4.000.

Arī Austrālijas latvieši rīkojuši vispārējās vēlēšanas, bet tās nav bijušas sekmīgas, tādēļ tagad pieņemts lēmums šādas vēlēšanas neizdarīt. Statūtu komisija atzinusi, ka nav garantijas, ka ierosinātās vispārējās vēlēšanas izteiktu tautas gribu. Pie pašreizējās vēlēšanu kārtības delegātu skaits reprezentējot lielāku procentu vēlētāju nekā tās bijis Kanadā. Ievedot vispārējās vēlēšanas, ALAs kongress zaudētu nozīmi.

Debatēs V. Lambergs aizrādīja, ka biedru naudas samazināšanās norāda, ka ALAs uzbūve neatrod nedalītu atzinību. Zināmu priekšstatu par eventuālu piedalīšanos vēlēšanās mums sniedz ALAs individuālie biedri, no kuŗiem 50% piedalījās savu delegātu vēlēšanās. V. Kaminskis aizrādīja, ka no 50.000 latviešiem ASV tikai 9% izpērkot ALAs biedru kartes. Ziņojumos no vietām atklājās tāda aina, ka mazās latviešu kolonijas ir daudz aktīvākas biedru naudas maksāšanā nekā lielie centri. Lielākā tiesa runātāju izteicās par līdzšinējās vēlēšanu kārtības paturēšanu. Nobalsošanā par līdzšinējo kārtību nodeva 57 balsis, pret to 7, atturējās 3.

PROTESTĒJOT PRET NEIECIETIBU NOŅEM KANDIDATURAS

Otro kongresa dienu ar svētbrīdi ievadīja baptistu mācītājs A. Mēters.

Stājoties pie Centrālās valdes vēlēšanām nākošam gadam par prezidēdi vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo — prof. P. Lejiņu. Viņa ievēlēšanu kongress uzņēma ar ilgiem aplausiem. Ne tik gludi veicās ar pārējo amata personu vēlēšanu. Kad uzstādija kandidātus, LNC biedri J. Vinters, E. Gallens un V. Lambergs noņēma savas kandidatūras. LNC valdes priekšsēdis Vinters motivēja šo rīcību ar to, ka neiecietības gars ALAs valdes sēdēs arvien piņemoties, kas nāk ALA'i tikai par launu. Pēc vairākkārtējiem prof. Lejiņa aicinājumiem nenoņemt kandidatūras, ko ar ilgiem applausiem atbalstīja kongresa dalībnieki, E. Gallens piekāpās un atļāva uzstādīt savu kandidātūru.

Nobalsošana deva šādus rezultātus: nodotas 87 balsis, no kuŗām 10 baltas. Par priekšsēža vietnieku ievēlēts E Freivalds ar 58 balsīm, vicepriekšsēžiem: P. Eglītis(55), A. Klaupiks (55), Alfreds Bērziņš (49), V. Vūškalns (47) un E. Gallens (45), kandidātos paliek Ludis Bērziņš un B. Osvalds. Par kasieri ievēlēts G. Meierovics, — viņa vietnieks A. Ūdris, par sekretāru D. Mališnovskis, viņa vietnieksV. Klīve. Revīzijas komisijā ievēlēja Grantskalnu, Zantu un Ķuzuli; Kandidāti — Goldmanis un Eltermanis. No līdzšinējā valdes sastāva aizgājis vienīgi A. Līdacis, kuŗa vietā ievēlāts Daugavas Vanagu priekšsēdis A. Puķīte.

PALIDZIBA TAUTIEŠIEM VERGU NOMETNĒS

Apspriežot R. Vītola (Mineāpole) ierosinājumu dibināt fondu "Maize un aizdars tautiešiem atbrīvotajā Latvijā", V. Lambergs ieteica mēģināt ar ASV valdības starpniecību nosūtīt palīdzību tautiešiem dzimtenē. Nav sagaidāms, ka to varētu reālizēt, bet šādam piedāvājumam būtu sava propagandas nozīme. A. Liepa paskaidroja, ka Luterāņu pasaules federācija ir jau mēģinājusi sūtīt palīdzību uz Baltijas valstīm, lūdzot sev kontroles tiesības sūtījumu sadalīšanā, kam padomju valdība, protams, nepiekrita. A. Ozoliņš paskaidroja, ka ir iespējams ar Starptautiskā Sarkanā Krusta starpniecību nosūtīt palīdzību ieslodzītajiem vergu darbu nometnēs. Tādā ceļā arī mēs varētu palīdzēt saviem tautiešiem, kam palīdzība visvairāk vajadzīga.

VAI GLOBĀLĀ ORGANIZĀCIJA BEIDZOT SĀKS DARBOTIES

Viens no kongresa svarīgākajiem uzdevumiem bija Brīvās pasaules latviešu apvienības izveidošana, par kuŗu jau runāts agrākos kongresos. Prof. P. Lejiņš iepazīstināja ar šīs organizācijas tapšanas gaitu. Pag. gada februārī ALA vienojās ar LAK Eiropas centra pārstāvi pulkv. V. Janumu par BPLA projektu. Tomēr LAK EC šo vienošanos nav apstiprinājis. Izstrādāto projektu ALA ir izsūtījusi visām centrālām organizācijām. Austrālijas latviešu apvienība jau paziņojusi par pievienošanos projektam, Kanadas LNA ierosina dažādus grozījumus. LNAK vēlas, lai globālā organizācija būtu spējīga lemt, kādēļ par valdes locekļiem ievēlamas personas, kas dzīvo arī citās zemēs, bet var piedalīties sēdēs.

Grūtības sagādā LAK EC lēmums, kas pieņemts Augustdorfas sēdē 9. un 10. aprīlī. Tur pieņemtais projekts ievērojami atšķiras no tā, par kuŗu bija panākta vienošanās ar pulkv. V. Janumu. Eiropas projekts satur norādījumu — kā ievēlami valdes locekļi, kamēr ALA's projekts atstāj katrai zemei šinī ziņā brīvas rokas. Smags šķērslis ir Eiropas latviešu prasība, PBLA valdes locekļi var būt tikai Latvijas pavalstnieki, tāpat arī priekšlikums, lai organizācijai būtu divējāda veida statūti — vieni angļu valodā iesniegšanai oficiālām iestādēm un otri latviešu valodā — iekšējai lietošanai. Pēdējais priekšlikums atzīstams par nepieņemamu, jo tas padarītu BPLA par konspirātivu organizāciju.

Debatēs visi runātāji aizstāvēja uzskatu, ka nevar šķirot latviešus, vai tie ir Latvijas pavalstnieki vai nav, bet visi jāpiesaista kopējam darbam.

Dr. V. Māsēns teica, ka globālās organizācijas radīšana ir liels darbs un to nevar veikt īsā laikā. Šādu organizāciju līdz šim izveidojuši tikai igauņi, nevienai citai tautai tādas vēl nav. Savā Eiropas ceļojumā viņš ticies ar latviešiem un dzirdējis viņu domas. Tie valrāk sveras uz to, ka BPLA jābūt politiskai organizācijai. Pēc Dr. Māsēna domām globālās organizācijas kodolam jābūt vienā vietā. Ja valdes locekļi izkaisīti pa visu pasauli, tie nevar sapulcēties vienkopus un pieņemt lēmumus. Ir iespējams, ka septembrī — kādam latviešu pārstāvim no Eiropas būs iespēja ierasties Ņujorkā, lai piedalītos AEN asamblejas pilnsapulcē.

Kongress pieņēma sekojošu lēmumu BPLA lietā. 1) pieņem ALA's valdes izstrādāto projektu; 2) ja divu mēnešu laikā tam nepievienosies pārējo zemju latviešu centrālā organizācijas, tad sāk darboties BPLA pagaidu valde, kuŗa sastādās no ALAs priekšsēža (kas pilda arī BPLA pr-ža pienākumus), LAK EC, LNAK un Austrālijas latviešu apvienības priekšsēžiem; 3) abi šie projekti nav negrozāmi, bet ALA tomēr neatkāpjas no lēmuma, ka globālās organizācijas valdē var ievēlēt latviešus neatkarīgi no viņu pavalstniecības.

DZIESMU SVĒTKI ŅUJORKĀ 1957. GADĀ

Apskatot atsevišķo biroju darbību, E. Freivalds ierosināja, ka ALA's kongress atzīst nepieciešamību sniegt ne tikai morālu, bet arī materiālu atbalstu jaunatnes pulciņiem un vasaras nometņu ierīkošanai.

Nolasa Otro dziesmu svētku pagaidu komitejas pr-ža prāv. J. Ķuļīša priekšlikumu radīt pie ALA's īpašu dziesmu svētku komiteju, kas noteiktu, kur un kad rīkojami dziesmu svētki ASV, lai nerastos tāds stāvoklis, kāds bija ar dziesmu svētku rīkošanu Ņujorkā. Kongress šo priekšlikumu pieņem. Tālāk prāv. Ķuļītis ziņo, ka Otro dziesmu svētku pagaidu komiteja savā pēdējā sēdē nolēmusi sarīkot dziesmu svētkus Ņujorkā 1957. g. vasarā. Dziesmu svētku garīgā daļa paredzēta grandiozajā sv. Jāņa katedrālē, bet laicīgā — kādā tuvumā esošā arēnā. Ievadītas sekmīgas sarunas par žūrijas komisijas sastādīšanu, nošu izsūtīšanu un citiem priekšdarbiem. (Nobeigums sekos).

JAUNIESU IESVĒTE

Niagarā 1, maijā māc. V. Šēfers iesvētīja Jāni Strautnieku un Dagniju Treijeri. Foto: J. Ligers

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

SKRUNDAS SKAUTIEM JAUNS KAROGS

Skrundas skautu un gaidu vienību vecāku padomes un pašu skautu un gaidu organizētais sv. Jura atceres dienas sarīkojums 24. aprīlī, Grand Rapidos izvērtās par skaistu visu latviešu svētku dienu. Svinību dienu ievadīja dievkalpojums Immanuela baznīcā,kur kuplā skaitā pulcējās ne tikai jaunatne, bet arī citi dievlūdzēji. Organizētā gājienā ar saviem karogiem baznīcā ieradās skautu un gaidu pulciņi, kuŗus, kājās piecēlušies, sveica baznīcēni. Tāpat baznīcā ieradās latviešu biedrības un korporāciju kopas delegācijas ar jaunajiem karogiem. Uzrunu un karoga iesvēti izdarīja prāv. J. Ozols. Tālāk dažus vārdus teica latviešu biedrības priekšnieks O. Leimanis, novēlot skautu saimei būt nomodā par latviešu tautu un tēvuzemi, lai dāvāto karogu varētu kādreiz nonest atpakaļ dzimtenē. Viņš nodeva karogu mazskautu pulciņa vadītājai E. Grigorei, pēdējā tālāk karodzniekam. Korporāciju kopas dāvāto karogu ar uzrunu nodeva dižskautu pulciņa vadītājam A. Kangaram kopas seniors A. Jaunais un tālāk to saņēma karognesējs. Zīmīgu šai dienai piemērotu svētrunu teica bijušais šīs latviešu kolonijas locekļlis un latviešu leģiona cīņu līdzgaitnieks māc. J. Mednis. Viņš runāja par krusta zīmi kā mūžības simbolu, un karogu, kas mums atgādina tēvu zemi. Dievkalpojumu kuplināja Ivars Gaide ar solo dziesmu. Beigu vārdus teica māc. Kr. Hermanis. Pēcpusdienā svinības tālāk risinājās latviešu biedrības telpās, kur skatītājiem bija iespēja vērot R. Blaumaņa Pāmāti, pašu skautu un gaidu tēlojumā. Režiju vadīja E. Brune, un dažs labs no jaunajiem aktieriem parādīja iepriecinošas spējas un veiksmi. Bija vēl daudz nopietna un jautra sātura priekšnesumu un plaši noorganizētā skautu un gaidu rokdarbu izstāde, kas varēja iepriecināt ne tikai vienkāršu skatītāju, bet arī labu daiļamatnieku un izcilu rokdarbu pratēju. Darbojās dažādi stendi, loterija un kafijas galds. Noslēgumā visi varēja papriecāties rotaļās un dejās.

V. Z.

Ivars Klanis, skautu žurnāla Tērvete redaktors un iespiedējs. Žurnāla 2. n-rs iznāks maija mēnesī

ROVERI UN LIELGAIDAS NODARBIBĀS

Pagājušo svētdien, 1. maijā, kas bija vasarīgi saulaina un silta, Rīgas skautu vienības roveru dzimta kopā ar Gaujas gaidu vienības lielgaidām Kaledonijas kalnos rīkoja orientēšanās gājienu. Roveriem, izejot pēc katrām 5 min. pa vienam, vajadzēja pēc apvidus kartes ar kompasa palīdzību noiet apm. 10 km. lielu apli, sasniedzot 3 kontrolpunktus un atgriezties izejas vietā. Lielgaidām, izejot pēc katrām 10 min., pa divām, vajadzēja veikt līdzīgu uzdevumu, tikai pusi īsākā distancē.

Labāko laiku no roveriem sasniedza Ilgv. Broks, veicot distanci 1st. 49 min. No lielgaidām 1. vietu ieguva Judīte Andersone un Valda Priedīte ar laiku 2 st. 15 min.

Gājienā piedalījās arī Tērvetes skautu vienības roveri.

Nodarbības vadīja vad. M.Stīpnieks un viņam palīdzēja vad. P. Plaudis un vad I. Deksnis.

SPORTS

SACĪKSTES 7. MAIJĀ

Kanadas latviešu basketbola meistarības otrās kārtas spēles ar Montreālu notiks sestdien, 7. maijā, plkst. 2.os., UNF zālē pie College un Spadina. Pirmā spēlē satiksies DV — Montreāla, pēc šīs spēles pirmoreiz atklātībā redzēsim Toronto DV jaunatnes vienību, kas par latviešu meistarības godu cīnīsies ar SPARTA's jaunajiem. Trešā spēlē satiksies SPARTA — Montreāla. Uz redzēšanos sestdien!

Pēc sacīkstēm plkst. 19.00 D.V. Sp. kl. rīko DV namā tuvināšanās vakaru

*

Kanadas augstākās līgas volejbola meistarsacīkšu sacensību kārtība jau sastādīta, un sieviešu līgā pirmām jāspēlē TLSK meitenēm, plkst. 2.45, tiekoties ar Otavas Y. — Montreālas latviešu vienībai pl. 3.30 jāspēlē ar Toronto Kalevu.

Vīriešu grupā savu līdzdalību neparedzētu apstākļu dēļ atsaukusi Hamiltonas Sparta. Tās vietā spēlēs otrā vietā palikusi Centrālās YMCAs intermediāte komanda. Šinī grupā pirmā spēle latviešiem ir pl. 11.45, kad Latviešu YMCA'i jāspēlē ar Otavas Y, bet otrai latviešu vienībai — Montreālas latviešu sporta klubam pl. 1.15 jāspēlē ar šīs pirmās spēles uzvarētāju.

Meistarības sacīkstes, kā jau agrāk ziņots, notiks sestdien, 7. maijā 40 College St., Centrālās YMCA's ābās vingrotavās.

BIČA LAUKUMĀ SKAN LATVIEŠU BALSIS

1. maijā, lielā Woodbine Race Track pievārtē esošā Bīča vieglatlētikas laukumā atkal skanēja latviešu balsis: Kanadas latviešu vieglatlēti pulcējās šīs sezonas atklāšanas sacensībām, kuŗas rīkoja lielā sporta drauga Arvīda Zaķa vadītie čaklie tālavieši. Sacensības reālizējās vairāki krietni sasniegumi, kas liecināja, ka mūsu vieglatlēti labā gatavībā jau agrā pavasarī. Šī gatavība tikai jāpacenšas paturēt līdz septembŗa sākumam, kad turpat Bīča laukumā atkal risināsies šī kontinenta latviešu lielākais vieglatlētikas sarīkojums — 2. Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes un ASV — Kanadas latviešu "valstu sacīkste".

Par krietnākiem rezultātiem gādāja pats tālākais viesis filadelfietis Imants Mežaraups, kas veseŗa mešanā sasniedza visai atzīstamu 48,26 rezultātu, kas ir otrs labākais latviešu varējums trimdā šajā disciplīnā tūlīt aiz "angļa" Gunāra Vainovska 50,29 m. mērījuma. Veseŗa mešanā pēc pāris gadu pārtraukuma piedalījās arī Evalds Poltraks, kuŗam gan "come back" padevās ne visai spīdoši, taču viņa interese un treniņu mīlestība liek cerēt, ka viņš ātri vien atgūs savu iepriekšējo gadu gatavību. Mežaraups nepārspēts palika arī diska mešanā, pārspējot pagājušā gada latviešu labāko diskabolistu Ansi Bergvaldu. Sacensībām jo krietnu spraigumu piedeva dažu igauņu sportistu starts. Lieliski savas spējas šķēpa mešanā apliecināja igauņu trimdas Nr. 1. — šķēpraidis Hans Moks ar respektējamu 66,26 m. tāl. Piecdesmitmetrinieku saimē jau ar pirmo startu atkal iekļuva Purgailis un Miķelsons. Sieviešu sacensībās sekmīgi diska mešanā startēja Višķere, bet šķēpa mešanā Avotiņa.

Sacensību techniskie rezultāti: Vīriešiem — veseŗa mešanā 1. Mežaraups 48,26, 2. Laning (igaunis) 36,96, 3. Vasilis 36,55, 4. Poltraks 35.68, 5. Bergvalds 31,66, 6. Zaķis 30,56. Diska mešanā — 1. Mežaraups 41,93, 2. Bergvalds 40,84, Iodes grūšanā — 1. Moks (igaunis) 13,16, 2. Bergvalds 13,06. Šķēpa mešanā — 1. Moks 66,26, 2. Makks (igaunis) 54,52, 3. Purgalis 52,39, 4. Mikelsons 50,52. 100 metru distanci Virkavs un Kārkliņš veica 12,5 sek. laikā, bet Bergvalds augstlēkšanā sasniedza 1,70 m.

Sieviešu sacensībās Velta Višķere disku meta 32.39 m. tālu, un Larisa Avotiņa šķēpā sasniedza 22,20. Jaunatnes disciplīnās — Miezītis pārvarēja 1,48 m. augstlēkšanā.

Sacensībās redzējām arī dažas jaunas sejas: savas spējas sekmīgi izmēģināja svaru cēlējs Kārkliņš un airētājs Bredovskis.

NEVEIKSME PIRMĀ SPĒLĒ

Vēl Bīča laukumā ritēja vieglatlētikas sacensības, kad Grīnvūda laukumā savai pirmai līgas spēlei Toronto senioru klases futbola meistarības izcīņā aiz skotu dūdu orkestra izsoloja vietējais latviešu futbola vienpadsmits, kas nes Hawks vārdu.

Pirmā spēle nesa arī pirmo neveiksmi: latviešus ar 4:0 pārspēja kanadiešu Danforth vienpadsmits, kas pagājušā gadā sekmīgi cīnījās Continental līgā, bet šogad pārnācis uz senioru grupu.

Spēle visumā sasniedza pavasarīgu risinājumu, taču spīdēja pretinieku techniskais pārākums, pret kuŗu nespēcīgi bija mūsu spēlētāji. 23. minūtē Jēkabsona sargāto vārtu priekšā bumbai secen pagāja vairens Sudmaļa spēriens, kas ļāva pretniekiem viegli atzīmēt pirmo vārtu guvumu. Tad pretinieku pārākums pleauga arvien noteiktāks, daudz darba sagādājot Jēkabsonam, kam šoreiz daudzkārt palīdzēja laime. Otrus vārtus danfortiešī guva puslaikā pēdējā minūtē, tā spēles pirmo posmu beidzot 2:0 savā labā.

Otrā puslaika sākumā spēle ritēja pretnieka laukuma pusē, taču latviešu uzbrucēji, savu kļūdu dēļ netika pie vārtu guvumiem, ne mēģinājumiem. Sevišķi grēkoja Bušs, neizmantojot četras lieliskas izdevības. Vispār latviešu uzbrucēju līnijas "veiksmi" vislabāk raksturo fakts, ka pretinieku vārtsargs visās 90 minūtēs ne reizi nedabūja atvairīt kādu mūsu uzbrucēju tiešu raidījumu. Tālākā spēles gaitā, vēl divu mūsu aizsardzības kļūdu rezultātā, pretinieks pirmā puslaika guvumam pievienoja divus vārtus, uzvarot 4:0.

Neapšaubāmi, tikai dažus treniņus baudījušais latviešu vienpadsmits nebija nopietns pretinieks techniski un taktiski labi saliedētajai pretinieku vienībai, kas veidoja jauku saspēli. Droši jācer, ka trenējoties augs arī mūsu komandas spējas. Šajā spēlē parādījās dažas tūlīt novēršamas kļūdas — 1.) vārtsargam vai aizsargiem bumbu atsitot no vārtu līnijas, pussargiem vai uzbrucējiem jācenšas panākt tai pretim, nevis aiz pretnieka muguras (99%!) jāgaida uz tā neveiksmi bumbas uztveršanā. 2.) Tas pats jāievēro izdarot iesviedienus no sānu līnijas. 3.) Lai radītu labas situācijas, jālieto tālās piespēles no viena laukuma malas uz otru. Šie ir trīs elementārākie spēles taktikas noteikumi. Kad tie būs piesavināti, vērība jāpiešķir drošai bumbas kontrolei, piespēļu precizitātei un vietu maiņām laukumā.

Latviešu vienpadsmitā šoreiz spēlēja: Jēkabsons, Sproģis, Sudmalis, Lukovskis, Blaubergs, Alksnis, Ģimis, Muskats, Kudrašovs, Bušs, Hercbergs, Vilks un Miezītis.

Nākošā līgas spēlē, piektdien 13. maijā, plkst 6.30 Grīnvuda laukumā, latviešu pretinieki būs East York.

SPARTA UZVAR

Hamiltonas Sparta uzvar kanadiešu Ontario volejbola meistarībā intermediātgrupā.

Sestdien, 30 aprīlī Toronto Centrālā YMCĀ visu dienu notika intermediātvolejbola meistarības finālspēles Ontario apgabalam. Šīs grupas uzvarētāji ieguva tiesības piedalīties Kanadas seniorgrupas meistarības finālspēlēs, sestdien, 7. maijā, Toronto Centrālās YMCAs vingrotavās.

Sacensības bija ļoti spraigas, un labākās sekmes guva vienīgā latviešu vienība — Hamiltonas Sparta, kas pret savu stiprāko konkurentu, Centrālās YMCAs intermediātvienību, kuŗā lielākā spēlētāju daļa ir igauņi, dabūja cīnīties trīs reizes. Pirmoreiz Sparta uzvarēja 3 setos ar 12:15, 15:5 un10:6, otrreiz tiekoties, uzvarēja YMCA ar 8:15, 12:6 un13:9, bet pārspēlē uzvarēja Sparta ar 15:8 un 14:10. Sparta vēl tikās ar Kodaku, uzvarot ar 15:10 un15:10, ar Sokoliem— 12:15, 15:5 un 10:16. Sacensībās vēl piedalījās ukraiņu jaunatnes vienība Kodaks, un Vindzoras vienība.

Tā, kā mana sieva
RASMA OŠKALNS,
dzim. VELDRE
ar mani kopā nedzīvo, tad par viņas taisītiem parādiem neatbildu
Gunārs Oškalns

MONTREĀLAS LATVIEŠU TEĀTRA IZRĀDE MONTREĀLĀ

1955. g. 14. maijā 7.30 vakarā St. Louis zālē, 458 Lagauchetiere St., East

(Divas ielas uz dienvidiem un vienu ielu uz austrumiem no St. Catherine un St. Denis)

izrādīs ARNOLDA RIDLEJA komēdiju

Spoku vilciens

Režiju vada: GUNĀRS VĒRENIEKS

Dekorātors: BRUNO OZOLIŅŠ

Biļetes iepriekšpārdošanā pie: E. Reveliņa kunga, 5252 Saranac Ave, WA 5147, A. Grebļa k-ga, 2219 Prud'homme Ave, HU 8-5182

M L T

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA Ņujorkas ansambļa viesizrādes Kanadā

Izrādīs ANŠLAVA EGLĪŠA drāmu 3 cēlienos

SANDRA

Tēlotāji: Milda Zlava, Osvalds Urštelns, Olģerts Parņickis (Balss radiofonā). Režisors Osvalds Urštelns. Dekorātors Evalds Dajevskis

TORONTO, sestdien, 28. maijā, plkst. 8 vakarā

Jarvis Collegiate Institute auditorijā, Jarvis un Wellesley ielu stūrī. Biļetes $2.00, $1.75, $1.50 iepriekšpārdošanā DV namā, 123 Huron St. un Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St.

NIAGARA FALLS svētdien, 29. maijā, pl. 5.30 v.

Ukraiņu zālē Silvia Place, Main un Ferry ielu stūrī. Biļetes $2.00. $1.50 iepriekšpārdošanā: a) Niagara Falls pie P. Treijera, 706 Eastwood Cr., b) St. Catherines pie H. Grebles, 85 Vine St.

HARVEY KEITH REALTOR

138 Eglinton Ave, East, Toronto, Ont.

$2.500 iemaksa, rietumu rajonā, atsevišķa 7 istabu māja ellas apkure, 2 virtuves, privāts iebraucamais ceļš, garāža, prasītā cena $12.500.

$2.500 iemaksa, Yonge — Eglinton, 6 istabu mūra māja, 2 modernas virtuves, ellas apkure, iebraucamais ceļš, ļoti liels dārzs.

$3.500 iemaksa, Yonge — Melrose, 6 istabu atsevišķa mūra māja, ellas apkure garāža, dārzs.

$4.000 iemaksa. Dufferin — Hallam, 6 istabu atsevišķa mūra māja, ellas apkure, garāža dārzs.

$4.000 iemaksa, Oakwood — St. Clair, 6 istabu atsevišķa mūra māja, karstā ūdens apkure, garāža.

$4.500 iemaksa, Mt. Pleasant — Hillsdale, 6 istabu atsevišķa mūra māja, ellas apkure. 2 garāžas, dārzs, prasītā cena $14.900

$7.500 iemaksa, Bayview — Hillsdale, pilnīgi jauna 6 istabu atsevišķa mūra māja, privāts iebraucamais ceļš, labas pagraba izbūves iespējas.

$10.000 iemaksa, Bloor — High Park Ave, atsevišķa 3 dzīvokļu mūra māja, liels dārzs, 2 garāžas, ūdens-ellas apkure, tuvu satiksmei un parkam.

L. VĒVERIS, birojā HU 1-3346, mājā RO 9-5049

Aizdevumu sagāde iemaksām par 3 proc. gadā

Nesalstoša informācija par visiem mūsu sludinājumiem lielajos dienas laikrakstos

UZMANĪBU, NAMSAIMNIEKI!

Pārslēdzieties uz gāzi, spēkā pazeminātas cenas

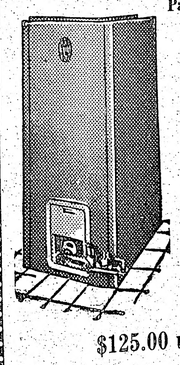

NATURAL GAS

BRYANT Silta gaisa vai silta ūdens apkure

REDD ŪDENS SILDĪTĀJS

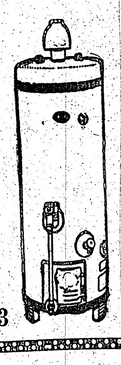

$125.00 uz nomaksu

līdz 60 mēnešiem par 5 proc., bez iemaksas. Mēnešu nomaksas var kārtot reizē ar gāzes maksājumiem

Iekārtošanu pārrauga CONSUMER'S GAS Co, 24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir Co garantija

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto, ME 6583

MĀJĀS DARĪTS ALUS

50 pintu labākā mājas alus, ko var iegūt par naudu, jūs varat pagatavot paši, izdodot tikai $2.25

Mums krājumā lielā izvēlē kaķu un suņu barība u. c.

DUNDAS SUPPLY Co.

3348 DUNDAS ST., W. (pie Runnymede)

Katru dienu piegādā mājās RO 7-4120, Toronto